

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, APRIL – BALANDŽIO 8, 2014 • Vol. CV Nr. 40 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-07 –2014

ŠIAME NUMERYJE:

„Didysis pokalbis“ – su
Vida Bandis – 3 psl.

Vilniaus Carito veiklai paremti –
12,000 dol. – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vilniuje vyko ES parlamentų pirmininkų konferencija

Lietuvos Seime posėdžiavo ES parlamentų pirmininkai.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Balandžio 6–8 dienomis Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime, pirmą kartą šalies istorijoje vyko Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija. Tai paskutinis ir vienas iš didžiausių Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių, kurį organizuoja antrąjį kalendorinių metų pusmetį pirmininkaujanti valstybės nacionalinis parlamentas pa-

sibaigus pirmininkavimui.

Į aukščiausio politinio lygmens konferenciją atvyko apie 50 užsienio delegacijų. Iš viso tarptautiniame renginyje dalyvavo apie 300 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento, šalių kandidačių, ES Rytų partnerystės šalių parlamentų delegacijų narių ir svečių. – 2 psl.

Aptarti būdai plėtoti Lietuvos beisbolą

Balandžio 4 d. LR generaliniame konsulate Čikagoje lankėsi Lietuvos beisbolo atstovai: nacionalinių jaunių ir jaunučių rinktinės treneris Virmidas Neverauskas, perspektyvus beisbolininkas Marius Balandis bei aktyvi beisbolo propaguotoja, neoficialiai vadinama Lietuvos beisbolo ambasadore JAV, Vaida Valinčius. Susitikimo metu aptartos galimos bendradarbiavimo sritys, siekiant populiarinti ir vystyti beisbolo sportą Lietuvoje.

Generalinis konsulas Marijus Gudynas padėkojo Vaidai Valinčius už jos pastangas tęsti beveik 90-metį beisbolą į Lietuvą atvežusio Stepono Dariaus darbus. V. Valinčius renka JAV klubų aukojamą beisbolo įrangą (pirštinių, lazdu, uniformų ir kt.) bei inicijuoja jos pervežimą į vaikų beisbolo klubus Lietuvos miestuose. Moteris taip pat nuolat ieško naujų būdų šios sporto šakos plėtojimui tėvynėje, mezga bei palaiko ryšius su JAV beisbolo žinovais, treneriais, žaidėjais, ieško galimybių tiesioginiam jų bendradarbiavimui su beisbolo entuzias-

Vaida Valinčius, Virmidas Neverauskas, generalinis konsulas Marijus Gudynas ir Marius Balandis skatins vystyti beisbolą Lietuvoje.

tais Lietuvoje. Vaidos Valinčius sūnūs Vytas ir Tomas žaidė Lietuvos vaikų beisbolo rinktinėje, kuri iškovojo 2013 m. Europos čempionato sidabro medalius.

Su jaunių bei jaunučių rinktinės treneriu V. Neverausku aptarta galimybė ieškoti daugiau perspektyvių lietuvių kilmės beisbolo žaidėjų JAV bei kviesti juos jungtis prie nacionalinių jaunimo rinktinė, jas sustiprinti ir kartu perduoti Lietuvos sportininkams

JAV įgytą patirtį. Generalinis konsulas pradžioje kreiptis į JAV lietuvių bendruomenę ir prašyti pasidalinti turima informacija apie gabius lietuvių kilmės beisbolo žaidėjus. Jei turite informacijos apie tokius sportininkus, maloniai prašome apie juos parašyti treneriui Virmidui Neverauskui el. pašto adresu lietuvas.beisbolas@mail.lt.

LR gen. konsulato Čikagoje
info ir nuotr.

Pirmąją gyvenimo pusę žmogus praleidžia begriaudamas savo sveikatą, antrąją – besigydydamas – L. Leonard

Vilniuje vyko ES parlamentų pirmininkų konferencija

Atkelta iš 1 psl.

Buvo aptartas parlamentų vaidmuo kuriant Europos Sąjungos gerovę po ekonomikos ir finansų krizės ir kitos aktualijos. Taip pat kalbėta apie situaciją Ukrainoje ir tolesnius ES žingsnius padedant šiai šaliai stabilizuoti padėtį. Laikinais einantis Ukrainos Prezidento pareigas šalies Aukščiausiosios Rados pirmininkas Oleksandras Turčynovas, nepaisydamas itin sudėtingos situacijos Donecke ir kituose miestuose, pasveikino Vilniuje susirinkusius ES šalių parlamentų pirmininkus, ypač šiltai atsiliepdamas apie Lietuvą bei perspėdamas ES šalis, jog Rusija gali smogti dar ne vieną smūgį. Jo kalba buvo transliuojama teletiltu.

Darbo pietus parlamentų vadovų konferencijos dalyviams suruošė Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Vilniuje viešinių Europos Sąjungos valstybių narių parlamentų atstovai ir valstybių ambasadoriai Botanikos sode Kairėnuose pasodino 28 europines liepas – Europos Sąjungos žiedą. Taip paliktas didžiausio iki šiol Lietuvoje vykusio parlamentinio renginio ženklas.

Europos Sąjungos žiedas – tai bendras Seimo ir Vilniaus universiteto Botanikos sodo mokslininkų sumanymas. Jis gimė pirmųjų Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai parlamentinio matmens renginių, kurių dalis vyko ir 1781 metais įkurtame Botanikos sode, metu.

Europinė liepa atsirado susikryžminus dviem

Prezidentės darbo pietūs su ES parlamentų pirmininkų konferencijos nariais

Roberto Dačkaus nuotr.

Europos žemyne plačiausiai paplitusiems medžių rūšims ir tiek lietuviškame, tiek lotyniškame pavadinime turi žodį „europinis“ (lot. *Tilia x europaea*). Liepos – daugeliui Europos tautų svarbūs medžiai. Prancūzijoje ir Šveicarijoje jos yra laisvės simbolis,

sodinamos mūšių vietose, Vokietijoje – tai meilės ir teisybės ar tiesos simbolis. Lenkijoje – tai šventas medis, apie tai liudija dažni kaimų pavadinimai „Święta Lipka“. Liepos yra Slovakijos, Slovėnijos ir Čekijos nacionalinis medis.

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Suomijos pavyzdys

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pralaimėjusi karą su Sovietų Sąjunga, Suomija pasirašė sau sunkią sutartį – prarado dalį savo teritorijos ir turėjo sumokėti sunkias reparacijas. Pokario metais, įvairiais būdais sovietų spaudžiama ir mokėdama reparacijas, Suomija priklausė nuo Sovietų Sąjungos nurodymų. Visa eilė Suomijos prezidentų nuolankiai vykdė sovietų užgaidas užsienio politikoje. Ji neturėjo savo nepriklausomos linijos, o buvo sovietų valdovų tarnaitė. Šaltojo karo metu sovietai visais įmanomais būdais stengėsi pakeisti Suomijos vidaus politiką sau palankia linkme. Tokia Suomijos padėtis įgavo net savitišką tarptautinį terminą – „finliandizacija“.

Tačiau tai buvo tik paviršutinis Suomijos įvaizdis. Iš vienos pusės per visą šaltojo karo laikotarpį Suomijos prezidentai nuolankiai vykdė sovietų nurodus tarptautinėje politikoje ir niekuomet neerzino „rusiškos meškos“. Tačiau krašto viduje Suomijos vadovai elgėsi visai priešingai – jie kruopščiai sekė ir persekiojo sovietų agentų ir vietinių komu-

nistų veiklą. Sugriuvus Sovietų Sąjungai, Suomija pasirodė kaip viena iš geriausiai besitvarkančių Skandinavijos valstybių ir visiškai nepriklausoma nuo Rusijos įtakos.

Žiūrint į nepriklausomos Lietuvos užsienio politiką Rusijos atžvilgiu, mes matome aiškia priešingybę Suomijos vestai gudriai politikai. Nuo prez. Adamkaus pirmos kadencijos pradžios, tarptautiniuose renginiuose Lietuva visuomet garsiai erzino „rusišką mešką“. Galbūt tai yra viena iš priežasčių, kad Lietuva dabar moka už „Gazprom“ dujas 20 proc. daugiau negu Latvija, Estija ir Lenkija? Deja, vidaus reikaluose lietuviai labai atlaidžiai žiūrėjo į Maskvos agentų ir vietinių pardsidavėlių veiklą. Plk. Pociūno atvejį tai aiškiai parodė. Lietuvos VSD, kuris turėtų sekti ir sudrausminti aktyvius Rusijos įtakos skleidėjus krašte, yra pasižymėjęs savo neveiklumu. Savaime kyla klausimas, ar Lietuvos VSD vadovai nėra tiesiogiai ar netiesiogiai Rusijos agentų įtaigojami?

Rusija, turėdama ilgą patirtį veikti per savo agentus įvairiuose kraštuose ir kištis į kaimyninių valstybių vidaus reikalus, skleidžia savo įtaką jos pasirinktuose kraštuose. Savo aktyvią veiklą ji yra

nukreipusi ir į Lietuvą. Yra vieša paslaptis, kad Rusija Lietuvoje vykdo aršų informacinį karą, skleidama melą, dezinformacija, žeminančią Lietuvos pareigūnus ir įstaigas, taip keliant žmonių nepasitikėjimą savo valstybe ir skaldant visuomenę. Didelė dalis Lietuvos spaudos yra lengvai paperkama, kad nuteiktų visuomenę draugiškai Rusijos atžvilgiu.

Prieš kelis metus, būdamas keletą mėnesių Lietuvoje, stebėjau Lietuvos televizijos programomis. Labai daug televizijos laidų buvo iš Rusijos, o į lietuvių liaudies dainas buvo žiūrima tiesiog su savotiška pajuoka. Net amerikiečių ambasadorė Lietuvoje pastebėjo, kad maždaug pusė Lietuvoje retransliuojamų TV laidų yra rusų kalba. Keistoku valdžios nesusingaudymu pati valstybė suteikia progą laisvai veikti Rusijos propagandai, taip įtaigodama savo piliečius palankiai žiūrėti į Rusijos pusę.

Jeronimas Tamkutonis
Chicago, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos
stiliaus redakcija netaiso

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti
„DRAUGĄ“
internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr. redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

DIDYSIS POKALBIS

Vida Bandis:

Sukūrėme asociaciją, kuri turėtų teisę dalyvauti Lietuvos projektinėje veikloje

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) atstovę Lietuvoje Vidą Bandis „Draugo“ korespondentė „pagavo“ ne iš pirmo ir ne iš antro karto dėl įvairių posėdžių ir susitikimų, todėl pirmas klausimas jai ir būtų – kokių interesų Lietuvoje turi tokia organizacija kaip PLB?

Minėjote, kad grįžote iš pasitarimo. Koks tai buvo pasitarimas?

Kaip žinote, Lietuvos švietimo ministerija jau metai kaip perėmė vadovavimą užsienio lietuvių lituanistiniam švietimui ir ministerijoje įsteigė skyrių. Virginija Rinkevičienė yra to skyriaus vadovė, ji turi 3 ar 4 darbuotojus. Šis skyrius, kaip aš girdžiu, sulaukia labai gerų atsiliepimų. Virginija su projektu važiavo į Pietų Ameriką, kur lietuviybė yra palyginus labai nuskriausta ta prasme, kad daugelis kitų kraštų sulaukė naujų – trečiosios išėivių bangos – emigrantų, o Pietų Amerika ne. Ant vienos rankos pirštų galima suskaičiuoti, kiek iš Lietuvos pastaraisiais metais nuvyko ten. O iš ankstesnių emigracijų tėra likę vaikaičiai, kurie lietuvių kalbos nemoka, nors jaučiasi lietuviais ir labai nori būti lietuviai. Taigi mes turime didelį norą kaip nors jiems padėti įgyvendinti svajonę išmokti lietuvių kalbos, sužinoti protėvių žemės istoriją. Šiuo metu Vilniuje veikiančioje gimnazijoje, Lietuvių namuose, yra penki studentai iš Brazilijos ir Urugvajaus. Jie atvyko pusei metų. Mums buvo labai sunku dėl finansavimo, – už viską reikia mokėti. Tėvai sumokėjo už kelionę, prisidėjo Švietimo ir Užsienio reikalų ministerijos, rėmė Lietuvių Fondas, bet vis tiek lėšų dar trūko. Net ir mes, penki PLB valdybos nariai, asmeniškai susidėjome po 1 tūkst. litų ir šias lėšas paskyrėme šiam fondui, kad P. Amerikos lietuvičiai galėtų atvykti į Lietuvą. Tik vienas šiek tiek kalbėjo lietuviškai,

kiti lietuviškai kalbėti dar nediršo, nors, sakė, ką supranta. Lietuvių namai juos labai šiltai priėmė ir gražiai globoja. Jie ten jaučiasi kaip namuose – jie jau pabuvojo operoje, Anykščiuose, kur patys dalyvavo kepant duoną pagal lietuviškas tradicijas, dalyvavo ekskursijoje Kaune ir Pažaislio vienuolyne. Jie mato lietuvišką gyvenimą ir lietuvišką kultūrą ir mokosi lietuvių kalbos.

Virginija netrukus važiuos į JAV, todėl ji ir norėjo apie tai pakalbėti. Lituanistinis švietimas turi savo specifiką, nes kiekvienas kraštas turi savo ypatingas sąlygas ir kelia specifinius reikalavimus. Tai Švietimo ministerija labai gerai supranta. Virginija pasakojo, kad neseniai lankėsi Anglijoje ir Airijoje, net ir tarp tų gretimų valstybių yra didelis poreikių skirtumas. Reikia skirtingų vadovėlių. Airijos moksleiviai daugiausiai seka tai, kas vyksta Lietuvos mokyklose, jie netgi mokosi iš lietuviškų vadovėlių, nes dauguma tėvų galvoja apie šeimos grįžimą į Lietuvą arba vaikų grįžimą į Lietuvą studijuoti aukštesiose mokyklose. Anglijoje ir Amerikoje yra visiškai kitokia padėtis. Amerikoje Virginija tarsis su JAV LB Švietimo tarybos atstovais dėl naujo vadovėlio ir ketina suburti rengimo komitetą iš tenyksių ir Lietuvos pedagogų profesionalų, kad vadovėlis atspindėtų specifinius krašto poreikius.

Kitas mūsų veiksmas šiuo metu – ruošti PLB kraštų pirmininkų suvažiavimui, kuris šiemet vyks Klaipėdoje liepos 8–10 d. Praėjusiais metais suvažiavimas vyko Kaune. Pagalvojome, kad ne visada reikia tokius renginius rengti Vilniuje, žmonės tegu geriau pažįsta Lietuvą ir Lietuvą mus. Kadangi šie metai yra paskelbti lietuvių literatūros klasiko Kristijono Donelaičio metais, vienas iš suvažiavimo dienotvarkės punktų bus išvyka į Karaliaučiaus sritį, keliausime Donelaičio pėdomis.

Negaliu nepaminti, kad neseniai, apie Naujosius metus, įkūrėme Pasaulio Lietuvių Bendruomenės asociaciją. Tai turėtų padėti kraštams ir PLB daugiau dalyvauti Lietuvos ir Europos Sąjungos projektinėje veikloje. Asociacijos tikslai – saugoti ir puoselėti lietuvišką tapatybę, bendruomeniškumą, kultūrinį ir etninį savitumą, istorinį ir kultūrinį paveldą Lietuvoje ir globaliame pasaulyje, sudarant sąlygas formuotis teigiamam Lietuvos ir lietuviškumo įvaizdžiui pasaulyje. Asociacija pagal savo galimybes ir kompetenciją prisidėtų prie Globalios Lietuvos programos, kurios vienas tikslų – padėti užsienio lietuviams išsaugoti lietu-

višką tapatybę. Steigimo darbas jau baigtas, dabar imamės projektų kūrimo.

Taip pat norėčiau, kad „Draugas“ pabrėžtų, jog šiemet rugpjūčio 23-iają minėsime Baltijos kelio 25-ąją. Aš priklausau Baltijos kelio 25-mečio darbo grupei ir labai raginčiau visus pasaulio lietuvius šią dieną prisiminti ir koku nors būdu paminėti – ar nueiti į Lietuvos ambasadą savo šalyje ir ten simboliškai susikabinti rankomis su estais ir latviais, ar sugalvoti kitokių būdų tai padaryti, tokiu būdu toje valstybėje pagarsinant ir primenant apie šį istorinį įvykį. Tas vienybės aktas labai svarbus šiandien, tokiu neramiu tarptautinėje padangėje metu.

Ar labai padidėjo Jūsų ūkis – kiek šiuo metu yra veikiančių lietuvių bendruomenių pasaulyje?

Didelių įvykių šioje srityje neįvyko, jau keletas metų veikia 41 bendruomenė. Kuriasi bendruomenė Maltoje. Vėl įsiregistravo Austrija. Girdėti žinių iš Egipto, bet kol kas vyksta tik susirašinėjimas.

Kokie „Pasaulio lietuvių“ žurnalo, atšventusio 50-ąją, reikalai?

Sulaukiame gerų atsiliepimų, bet norėtusi daugiau skaitytojų ir prenumeratorių. Atstovybei teko perimti prenumeratos tvarkymą. Nežinia, kiek ilgai žurnalas išsilaikys. Popierinis žurnalo variantas PLB yra brangus dalykas, bet niekas nenori imtis lemtingo žingsnio jį sustabdyti. Visa popierinė pasaulio lietuvių, ir ne tik lietuvių, spauda traukiasi, o kiek periodinių leidinių jau užsidarė... Informacinių technologijų amžiuje gauti greitą informaciją tapo labai paprasta. Anksčiau Amerikoje gaudyte gaudydavom žinėlę iš Lietuvos per laiškus, telefoną, dalindavomės vienas su kitu. Dabar aš tą pačią minutę galiu perskaityti žinutę apie naujausią įvykį, kaip ir mano pažįstamas Brazilijoje ar Australijoje.

Nuo šiol naujus žurnalo „Pasaulio lietuvis“ numerius galima skaityti ir internete. Nesvarbu, kokiam pasaulio kampelyje begyventų žurnalo skaitytojas, ką tik pasirodžiusio „Pasaulio lietuvių“ elektroninę versiją dabar gali greitai ir paprastai išsigyti interneto tinklalapyje <http://LingJob.lt> ir skaityti savo kompiuteryje ar planšetėje.

Ar, Jūsų nuomone, valstybė pakankamai rūpinasi ir remia pasaulio lietuvių?

Man atrodo, Lietuvai didžiausias testas tebe lieka pilietybės išlaikymas visiems užsienio lietuviams. Seimo narys Artūras Paulauskas norėjo iškelti šį klausimą referendume, bet PLB su tuo nesutiko ir džiugu, kad Seimo komitetuose ta mintis irgi nebuvo palaikyta. Manoma, kad referendumo nereikia, kad galima tai atlikti per pilietybės įstatymo pataisas. Dabar apie tai niekas nenori kalbėti, artėja rinkimų maratonas. Mūsų tikslas pasibaigus prezidento ir Europos Parlamento rinkimams prisidėti rengiant tokį įstatymo pataisų projektą, kad Lietuvos pilietybę galėtų išlaikyti visi lietuviai. Tai ir būtų didžiausia valstybės parama užsienio lietuviams.

O Jūs pati, daug dešimtmečių gyvenusi Vokietijoje ir JAV, ar jau jaučiatės Lietuvos žmogumi?

Iš gyvenimo neišbrauksi kas buvo, bet Lietuvoje jaučiuosi labai gerai. Labai džiaugiuosi, kad man pavyko sugrįžti ir čia gyventi, kad Lietuva laisva ir kad galiu bent kiek prisidėti prie jos kūrimo. Mano namai čia jau 15 metų.

PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis svečiuojasi gimnazijoje Lietuvių namai Vilniuje. Vida Bandis su studentais iš Pietų Amerikos ir mokytojais. V. Bandis asmeninio archyvo nuotraukos

Kalbėjosi **Audronė V. Škiudaitė**

TELKINIAI

LEMONT, IL

„Kur manasis, kur manasis, tas didysis šaukštas?“

Pal. Jurgio Matulaičio misijos suruošti Sriubos pietūs

Vandos Morkūnienės virta daržovių sriuba buvo labai gaudi, o gausiai susirinkusieji ne tik ją valgė, bet ir smagiai praleido laiką bei dosniai parėmė Caritas veiklą.

Dainos Čyvienės nuotraukos

VIDA KUPRYTĖ

Kovo 30 d. Lemonto Pal. Jurgio Matulaičio misijos parapijiečiai suruošė Sriubos pietus Vilniaus Carito veiklai paremti. Atsiskaitant riebių pietų, kukliai pavalgant sriubos, mintys krypsta į mažiausius mūsų brolius ir seseris. Po sekmadienių šv. Mišių į Pasaulio lietuvių centro didžiąją salę susirinko keli šimtai svečių, kurie sudėjo daugiau nei 12,000 dol. – taip, daugiau nei 12,000 dol. aukų! Beje, į šią nepaprastą sumą įskaičiuota ir viena ypatingai didelė auka, kurios aukotojai paprasė, kad jų pavardės nebūtų viešai skelbiamos. Surinktos aukos bus panaudotos paremti naują Vilniaus Carito labdarinę užsimojimą – išvežioti maistą vyriausiems Vilniaus gyventojams, nesugebantiems išeiti iš savo namų.

Sriubos pietų programą pradėjo muz. Jūratės Grabliauskienės vadovaujamas kamerinis choralis, sugiedojęs keletą giesmių, po kurių kun. Algis Baniulis sukalbėti maldą. Norint geriau supažindinti susirinkusius su Carito maisto išvežiojimo projektu, Dalia Narienė perskaitė Carito darbuotojų laišką. Jame Vilniaus Carito vadovė Žydrūnė Liobikaitė, ateitininkių korporacijos Giedros premijos laureatė, kalbina medicinos seserį Liną Beriozovienę, kas dieną aplankančią Vilniaus senokus ir suteikiančią jiems medicininės paslaugas. Medicinos sesuo kalbėjo:

Labai skaudu matyti kiek daug pas mus vienišų, apleistų, nereikalingų senukų. Kaip labai jie pasiilgę žmogiško bendravimo, tiesiog išklauso ir išiklausymo...

Atmintį įstrigo vienas, kurį lan-

kiau paskutinėmis gyvenimo dienomis. Iš džiaugsmo, kad aplankėme, vyras apsiplė ašaromis. Radome jį vienišą ir apleistą, be kojos gulintį lovoje, valgantį žalius kiaušinius, nes niekas neturėjo laiko jų išvirti...

Mano darbas su seneliais paneigė visus stereotipus, kokius pati kada turėjau, ar iš kitų buvau girdėjusi. Nesutikau nei vieno šiurkštaus, pikto ar nemalonaus senolio... O kur dar kiekvieno skirtybė ir pokštai! Viena moteris, kai pas ją ateinu ir pasisveikinu niekuomet man nieko neatsako, guli į sieną nusisukusi, tik kai pasakau „laba diena su vištiena“ supranta, kad esu sava, žinau kodą, tuomet atsigręžia su plačiausia šypsena.

Nors visi seneliai labai skirtingi bet turi ir panašumų. Bendra jiems nesumeluota šiluma, ašarotos akys dėkojant, šilti apkabinimai ir nuolatinis klausimas: „O kada vėl ateisit?“

Per laiško skaitymą buvo rodomos Grasildos Reinytės parinktos skaidrės.

Po programos svečiai gardžiavosi šeimininkės Vandos Morkūnienės paruošta daržovių sriuba. Roma Sidabrienė ir jos pagalbininkės išpuošė salę. Per šiuos pietus ypač gražiai pasireiškė misijoje Sutvirtinimo sakramentui 2014 m. rudenį besiruošiantys jaunuoliai. Jų mokytoja ir auklėtoja Grasilda Reinytė juos paragino atlikti labdaros darbelį, kurį ir atliko jaunuoliai su visu atsidavimu – jie ir salę puošė, ir sriubą pilstė, o visiems išvykus į namus, stalus nuvalė ir salę sutvarkė.

Pietūs buvo sėkmingi – skani sriuba, prasminga programa ir gausios aukos, kurios įgalins vienišų senukų aplankymą jų namuose.

Mokytojos G. Grasildos Reinytės (2-oje eil. 4-ta iš k.) paskatinti, jaunuoliai džiaugėsi savo labdaringu darbeliu.

EU delegacijos JAV prekybos atstovo viešnagė Clevelande rūpinosi I. Bublienė

Susitikimo su Clevelando meru metu (iš k.): Hans Kessler, Šveicarijos garbės konsulas, Frank Jackson, Clevelando meras, Giulio Menato, EU delegacijos JAV prekybos atstovas, Ingrida Bublienė, LR garbės generalinė konsulė, Valarie Mc Call, mero asistentė, Don Esarove, International Business Network prezidentas. Bureau Cleveland nuotr.

Balandžio 2 d. Clevelande International Business Network kvietimu viešėjo Europos Sąjungos delegacijos prekybos atstovas Washingtono Giulio Menato. Svečio programą koordinavo IBN organizacijos Patikėtinių tarybos narė, LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė. Per dviejų dienų viešnagę svečias susitiko su Clevelando meru Frank Jackson, senatorių Sherrod Brown ir Rob Portman atstovais, Farm Bureau Ohio direktoriais, Clevelando Rotary klubo nariais, finansinių įstai-

gų vadovais ir kt. G. Menato taip pat aplankė Nordson Corporation, kuri didžiąją dalį produkcijos eksportuoja į Europą. Svečiui buvo surengtas priėmimas Embassy Suites. Europos Sąjungos delegacijos JAV prekybos atstovas Giulio Menato susirinkusiems verslininkams išsamiai pristatė Europos Sąjungos ekonominę padėtį, prekybos sutarties tarp Europos Sąjungos ir JAV eigą bei šios sutarties naudą.

Ingridos Bublienės info

Giesmės giedoto kamerinis choralis, vadovaujamas J. Grabliauskienės (sėdi).

DETROIT, MI

Lietuvos Dukterys aptarė veiklą

Dalis LDD narių

Ramunės Mikailienės nuotraukos

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*O tėviškėle, koks mielas kraštas,
Kurio netekome taip ūmai.
To neišsakys nei vienas raštas,
tai išsakys mūsų darbai!*

Lietuvos Dukterų draugija (LDD) 1959 m. buvo įkurta Čikagoje. Tai buvo viena iš pirmųjų labdaros organizacijų, veikianti iki šiol. Lietuvos Dukterų draugijos steigėjas bei kapelionas buvo kun. dr. F. Gureckas. Jis draugiją globojo ir jos veikla rūpinosi iki paskutinio savo atodūso, 1977 m. vasario 4 d. Jam mirus, draugijos veikla nesustojo. Jo pradėtas artimo meilės darbas tęsiamas iki šių dienų. Netrukus draugija susilaukė atgarsio ir kituose JAV miestuose. Jos padaliniai buvo įsteigti Rockforde, Los Angeles, Seattle, Washington, St. Petersburg, Juno Beach, New Yorke, Detroit, ir kt. Per Dukterų draugijos gyvavimo metus keitėsi pirmininkės, narės, aplinka, gyvenimas. Tik nesikeitė Dukterų draugijos šūkis: „Pagalbos ranka vargstantiesiems“. Lietuvos Dukterų draugija turi į savo įstatus išrašiusi tris veiklos principus: paprastumo, garbingumo ir meilės.

Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyrius buvo įsteigtas 1975 m. Per 39 metus Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkėmis buvo: Irena Alantienė, Danutė Jankienė, Vida Juškienė, Janina Mitkienė, Jūratė Pečiūrienė, Stasė Smalinskienė ir Kazė Viskantienė.

Dabartinė pirmininkė yra Ramunė Mikailienė.

Kovo 30 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos patalpose, Southfield, MI, buvo sušauktas metinis Detroito skyriaus Lietuvos Dukterų draugijos susirinkimas. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo pirmininkė Ramunė Mikailienė.

Savo pranešime R. Mikailienė padėkojo visoms susirinkusiomis. Pasiūlydama, kad į Dukterų draugiją įsirašė 27 naujos narės. Tai geras ženklas, kad jaunesnės moterys domisi šia organizacija ir nori prisidėti prie jos veiklos. „Džiaugiamės, turėdamos nau-

jos energijos ir naujų idėjų šioje organizacijoje“, – sakė Ramunė Mikailienė. – Šiuo metu Detroito skyriui priklauso 86 narės. Šeimos metais toliau tęskime savo kilnų darbą padėti vargstantčioms šeimoms čionai ir anapus Atlanto.“

Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas sukalbėjo invokaciją. Jis linkėjo Dukterims daug drašos, kilnumo ir gražių idėjų, vykdamt savo veiklą.

Dalia Navasaitienė prisiminė mirusias nares. Nuo Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyriaus įsteigimo (1975 m.) daugiau nei 53 narės – mūsų darbščiosios bitelės – iškeliavo Amžinybėn. Jų šviesiam prisiminimui D. Navasaitienė paskaitė Maironio eilėraštį „Išnyksiu kaip dūmas“. Sekretorė Nijolė Zelwinder perskaitė praėjusio susirinkimo (2013 m. balandžio 7 d.) protokolą. Jis buvo priimtas be pataisų.

Iždininkė Patricia Kaunelis pateikė darbinio izdo ataskaitą. Džiugu pranešti, kad praėjusių metų renginiai davė gražų pelną, todėl galime padėti žmonėms, pažymėjo ji.

Savo pranešime pirmininkė R. Mikailienė priminė, kad praeitais metais valdyba posėdžiavo septynis kartus, buvo suruoštas sėkmingas priešvėlykinis pyragų ir tortų išpardavimas, kuris davė per 1,500 dol. pelno. Vasarą buvo suruošti cepelinų ir kugelio pietūs – per juos uždirbta per 600 dol. pelno. Rudenį įvykęs renginys „Rudens lapai“ taip pat buvo labai sėkmingas ir atnešė beveik 4,300 dol. pelno. Iš kun. Gintaro A. Joniko Draugija sužinojo apie dvi Lietuvoje vargstančias šeimas, kurias nutarta paremti. Viena – daugiavaikė šeima iš Tauragės, antra – iš Šeduvos. Abiems šeimoms nusiuntėme pinigines paramos. Iš nusiųstų pinigų šeimos nusipirko reikalingus baldus, patalynes ir sutaisė namų kanalizaciją.

Vienoje šeimoje yra paauglys, kuris turi Dauno sindromą, o kita šeima – daugiavaikė (mama našlė). Neseniai – šv. Velykų proga – abiem šeimoms vėl išsiųsti siuntinėliai su rūbais, kava, vitaminais ir saldumynais vaikučiams. LDD narės taip pat skambina ir aplanko mūsų sergančias nares. Iš aukų, gautų per a. a. Reginos Alkevičienės laidotuves, 1,000 dol. buvo perduota šeimai iš Tauragės, nes a. a. R. Alkevičienė gimė Tauragės rajone ir norėjo padėti šiai šeimai.

Metiniame susirinkime vyko rinkimai. Naujos Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyriaus valdybos sudėtis:

pirmininkė – Ramunė Mikailienė; vicepirmininkė – Susan Bubnelienė; sekretorė – Nijolė Zelwinder; iždininkė – Patt Kaunelis, narės – Rūta Baublys, Birutė Duncan, Vilija Idzelis-Wloskinski, Regina Juškaitė-Švobienė, Izabelė Korsakienė ir Dalia Navasaitienė.

Naujos narės buvo pakviestos pasakoti apie save. Nijolė Zelwinder pasakojo apie neseniai išleistą knygą apie jos tėvelį: „Buriuotojo svajonių paukštė“, kurią parašė Arnoldas Čaiskovskis. N. Zelwinder visoms parodė šią knygą su jos ir tėvelių nuotraukomis bei laiškus, kuriuos parašė ji savo tėveliui. Buvo pasiūlyta, kad N. Zelwinder ateityje paskaitytų paskaitą apie šią knygą ir jos tėvelio buriavimą.

Prisistatė ir naujai išrinkta valdybos narė Birutė Duncan.

Izabelė Korsakienė supažindino su numatytais 2014 m. planais, renginiais ir aukų vajumi. Balandžio 13 d., Verbų sekmadienį, bus ruošiamas kasmetinis priešvėlykinis pyragų, tortų,

margučių išpardavimas. Visos narės buvo pakviestos prisidėti prie šio renginio atnešdamos pyragą, tortą, namuose spaustą sūrį, bandelių su lašunukais, margučių ar tiesiog pinigais. Lapkričio 9 d. yra planuojama rengti vietinių talentų pasirodymo popietę „Rudens lapai“ ir vaises, joje klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas sutiko padainuoti kelias dainas. Taip pat 2015 m. vasario mėnesį bus ruošiami cepelinų ir kugelio pietūs.

Pirmininkė Ramunė Mikailienė pakvietė kleboną kun. G. A. Joniką sukalbėti susirinkimo užbaigimo malda.

Šiame metiniame Lietuvos Dukterų draugijos susirinkime dalyvavo 35 narės.

Po susirinkimo vyko puikios suneštinės vaisės. Dukterys dar ilgai šnekučiavosi ir dalinosi mintimis apie sėkmingai praėjusį susirinkimą. Dirbime ir gyvenkime pagal Lietuvos Dukterų draugijos šūki: „Ištieskime pagalbos ranką mūsų vargstantiesiems čionai ir Lietuvoje“.

ATHOL, MA

Šimtmečio iškilmes prisimenant

Kunigai aukoja šv. Mišias per Šv. Pranciškaus parapijos 100 metų jubiliejų.

VILIMAS VIŠNIAUSKAS

Lietuvių Šv. Pranciškaus parapija atšventė 100 metų jubiliejų. Iškilmingose Mišiose dalyvavo daug kunigų bei Worcesterio vyskupijos vyskupas McManus ir kun. Jurgelionis.

„Berželio“ tautinių šokių ansamblis iš Hartfordo, vadovaujamas Nenortienės, puikiai pašoko ir sugiedojo „Ilgiausių metų“.

Kun. Juozas Montvila išplaukė į Ameriką, nes sutiko dirbti parapijos klebonu. Deja, jis nuskeno plaukdamas „Titaniku“. Jam buvo duota vieta laivelyje, kad gelbėtųsi, bet jis jos atsiskakė. Jis iki galo klausė išpažinčių, laimino ir ramino žmones. Vėliau klebonu tapo kun. Pranciškus Meškauskas. Po ilgus metus klebonavo kun. Pijus Genaitis.

Iškilmingoje procesijoje dalyvavo „Knights of Columbus“ riteriai, šešios moterys su tautiniais drabužiais, Lietuvos Vyčiai, gildijos narės. Apylinkės jungtinis choras puikiai giedojo, solistė Marytė Bizinkauskaitė atliko „Pulkim ant kelių“, „Marija, Marija“ bei „Tautišką giesmę“. Kun. Juozas Jurgelionis, buvęs klebonas, pasakė gražų pamokslą apie pirmus imigrantus, kurie atvyko be nieko ir sukūrė šią grožybę ir apie lietuvių pagarbą Šiluvos Marijai, Aušros Vartams ir Kryžiaus kalnui.

Po Mišių 270 žmonių susirinko į Elks klubą, kuriame buvo patiekti iškilmingi pietūs. Buvo daug kalbų bei sveikinimų. Vėl kalbėjo vyskupas McManus ir kun. Jurgelionis.

„Berželio“ tautinių šokių ansamblis iš Hartfordo, vadovaujamas Nenortienės, puikiai pašoko ir sugiedojo „Ilgiausių metų“.

Vivian Rodgers, Nelė Milaika ir Bronė Višniauskas ruošiasi nešti aukas.

Visi dalyviai atminimui gavo kavos puoduką su parapijos bažnyčios nuotrauka.

Komitetas, vadovaujamas dr. Marie Shatas, su pagalbininkais atliko milžinišką darbą, kad būtų atšventas garbingas parapijos jubiliejus.

Apie šią sukaktį plačiai rašė „Athol Daily News“ ir „Catholics Free“, taip pat buvo įdėtos nuotraukos iš šio renginio. Dauguma imigrantų, kurie sukūrė šią parapiją, buvo iš Vabalninko parapijos.

Massachusetts valstijoje kadaise buvo 9 lietuviškos parapijos, beliko tik dvi – Šv. Petro, So. Bostone ir Šv. Pranciškaus, Athole.

Izabelė Korsakienė pristato ateities renginius, planus ir aukų vajus.

Skraidantis bepilotinis robotas

VIKTORAS JAUTOKAS

Pastaruoju metu per žiniasklaidą vis dažniau ir dažniau girdime, kaip JAV karinės pajėgos, naudodamos naują ginklą „drone“, kovoja prieš teroristus, ypač prieš jų vadus.

Kas tas naujas ginklas „drone“? Ši terminą daugiausiai naudoja žiniasklaida, o JAV karinės pajėgos sako, kad jis yra „Unmanned Aerial Vehicle“ (sutrumpintai UAV) arba „Unmanned Aircraft System“ (UAS). Terminas „drone“ turi kelias reikšmes: viena yra bičių patinas arba tranas, o kita – įkyrus ūžesys arba nuobodi, neįdomi kalba. Iš tiesų, jį galima vadinti skraidančiu robotu, nes jis valdomas radijo bangomis taip pat, kaip ant žemės vaikstantis robotas. Vieni panašūs į lėktuvus, kitų išvaizda – visiškai skirtinga. Kad būtų aiškiau ir lengviau, šiame straipsnyje juos vadiname skraidančiais arba bepilotiniais robotais.

Daugiau nei prieš penkerius metus skraidantys robotai dar nebuvo tobuli, nes neturėjo mažų filmavimo kamerų, baterijos buvo sunkios ir greitai išsikraudavo, todėl negalėjo ilgai išbūti ore. Visi robotai yra varomi baterijos jėga. Tada technika nebuvo miniatiūrinė, palyginus su šiandienine technika. Visa robotui reikalinga technika sumažėjo, bet galingumas padidėjo. Dėl šios priežasties šie robotai dabar lengvai panaudojami įvairiems tikslams. Kas metai pagaminami vis tobulesni ir dabar taip išstobulinti, kad aukštai skrendantieji gali atpažinti žmogų net iš veido. Visi bepilotiniai robotai yra iš tolo valdomi radijo bangomis. Jų valdytojai, sėdintieji kažkur toli prie valdymo pulto, mato viską, ką mato bepilotinis robotas. Todėl daug teroristų ir jų vadų buvo sugauti bei sunaikinti. Taip pat šie robotai naudojami saugoti JAV ir Meksikos sieną ir tuo pačiu sekti narkotikų prekybą.

Robotai nėra naujas dalykas. Jau daugiau nei prieš pusantro šimto metų, 1848-aisiais Nicola Tesla užpatentavo radijo bangomis valdomą laivą. Per Pirmąjį pasaulinį karą JAV žvalgybos tikslams buvo pagamintas bepilotinis dvisparnis lėktuvas, kuris niekuomet nebuvo panaudotas. Per Antrąjį pasaulinį karą viena JAV bendrovė gamino bepilotinius lėktuvus, kurie buvo naudojami kaip taikiniai ore naujų pilotų mokymui. Įdomu, kad šioje bendrovėje dirbo Marilyn Monroe. Vieną dieną žvalus kariuomenės fotografas ją pastebėjo, o tolimesnis šios kino ekranų gražuolės gyvenimas daugumai gerai žinomas.

Laivyno pajėgos bandė panaudoti B-24 bombonešį, pilną prikrautą bombų. Lėktuvas pakilo Anglijoje, valdomas piloto, o pilotui su parašytu iššokus lauk, lėktuvas, valdomas radijo bangomis, privalėjo nuskristi į Vokietiją ir ją bombarduoti. Šis sumanymas nepasisekė: lėktuve bombos per anksti sprogo, o pilotas Joseph Kennedy, vyresnysis buvusio prezidento John F. Kennedy brolis, žuvo.

Vietnamo kare bepilotiniai lėktuvai buvo naudojami tik žvalgybos tikslams. Skraidančių robotų amžius pilnai prasidėjo 2001 metais Afganistane – tada kovinis skraidantis robotas buvo panaudotas pirmą kartą. Prieš tai, kaip jau anksčiau minėjau, jie buvo naudojami tik žvalgybai.

Žinome, kad technika niekada nestovi vietoje – vis tobulinama arba išrandama nauja. Taip pat yra ir su skraidančiais robotais. Jie vis tobulinami ir tobulinami, pritaikant vėliausią techniką. Šiuo metu bandymo stadijoje jau yra nauji slaptieji, t. y., radaru nesusekami skraidantys robotai, kurie galės nuskristi iki 1200 mylių ir išbūti ore 24 valandas ar net ir ilgiau. Jei bandymai pasitvirtins, atsiras galingas ateities ginklas.

Šiuo metu visi skraidantieji robotai yra JAV karinių pajėgų žinioje. Tokius robotus norėtų panaudoti miestų ir valstijų policija, norėdama sugauti automobilių vagis bei kitus nusikaltėlius. Ugnia gesiai, gesindami didelius gaisrus, ypač miškų, naudotų robotus, nes iš viršaus geriau ir plačiau apžvelgiama ir parodoma, kur ir kaip gaisrai plečiasi

ar mažėja. Tuo būdu gesintojai žinotų, kur reikalinga didesnė pagalba.

Igyvendinti skraidančių robotų sistemą civiliniams poreikiams užtruks dar daug laiko ir pareikalaus daug pastangų. JAV prezidentas Barack Obama įsakė FAA (Federal Aviation Administration)

pradėti šį procesą, kad kuo greičiau būtų įgyvendinta bepilotinių skraidančių robotų sistema. FAA privalo paruošti robotams skraidymo taisykles, kurių visi skraidantys robotai turės griežtai laikytis. Visos taisyklės turi būti glaudžiai suderintos su lėktuvų eismu, pvz., kur ir kokiame aukštyje robotai turės teisę skristi,

kokiame atstume nuo oro uostų.

Kol viešosios apsaugos pareigūnai galės pasinaudoti šia paslauga, gali užtrukti keletą metų. Prekybininkai irgi nori pasinaudoti skraidančiais robotais, kad gebėtų greičiau pristatyti žmonėms prekes, nupirktas per internetą.

JAV yra vienintelė valstybė, naudojanti bepilotinius skraidančius robotus karo reikalams. Kitos valstybės naudoja juos tik civiliniams, o ne karo poreikiams. Ateityje gal ir kitos valstybės panaudos juos karui.

Visi bepilotiniai robotai turi kompiuterinę valdymo sistemą, todėl yra galimybė

piktadariams įsilaužti į roboto kompiuterinę įrangą ir panaudoti robotą blogiems tikslams. Ši užmoji galėtų atlikti net išmaniojo telefono (smart phone) pagalba. Dedamos pastangos, kad piktadariams nebūtų įmanoma įsilaužti į kompiuterinę įrangą ir užvaldyti robotą.

Negaliu nepaminėti ir žaislų, kurie, valdomi radijo bangomis skraido ore – tokių, kaip lėktuvai ara malūnsparniai, bet jų skridimo atstumai trumpi, jie skrenda žemai, todėl jiems visiškai nereikia FAA leidimo.

Ant žemės vaikščiojantys robotai ir ore skraidantys robotai siunčiami į tą vietą, kur žmogui gresia pavojus. Ateityje visi bepilotiniai skraidantys robotai bus dar tobulesni. Jau dabar planuojama gaminti tokius robotus, kurie patys nuspręs, kaip geriau ir tiksliau atlikti jiems užduotą sunkią misiją.

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Teismas išteisino E. Kusaitę

Vilnius (apeliacinis.lt) – Lietuvos apeliacinis teismas priėmė nuosprendį už rengimąsi įvykdyti teroro aktą nuteistos Eglės Kusaitės byloje – išteisinta kaip nepadariusi veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.

Apeliacinis teismas naikina Vilniaus apygardos teismo sprendimą, kuriuo ji buvo pripažinta kalta dėl planuoto teroro akto, o pirmosios instancijos teismas netinkamai pritaikė Baudžiamąjį įstatymą.

Apeliacinis teismas pripažino, kad E. Kusaitė interneto tinklalapiuose iš tikro viešai skelbė, kad dėl asmeninių ir religinių įsitikinimų kaip savižudė sprogdintoja ketina įvykdyti teroro aktą Rusijos Federacijos (toliau – RF) teritorijoje. Taip pat įrodyta, kad ji atsiuntė knygas apie sprogstamąsias medžiagas, internetu ir telefonu bendravo su RF piliečiu M., ketino vykti į Maskvą, iš M. gavo piniginę perlaidą kelionės išlaidoms padengti, naują Lietuvos piliečio pasą, RF vizą. Į Maskvą mergina nenuvyko, nes ją Kauno autobusų stotyje sulaikė pareigūnai.

Apeliacinio teismo teisėjų kolegija daro išvadą, kad E. Kusaitės veiksmai buvo tyčios iškėlimas aikštėn, bet jie neperaugo į rengimąsi įvykdyti konkretų teroro aktą. Tai ir yra pagrindinė priežastis, dėl kurios E. Kusaitė yra išteisinama.

Apeliacinio teismo kolegija at-

Eglė Kusaitė

Fotodiena.lt nuotr.

kreipia dėmesį į Lietuvos teisėsaugos institucijų veiksmus po ikiteisminio tyrimo pradėjimo: iš bylos matyti, kad tyrimas pradėtas dar iki tam tikrų E. Kusaitės veiksnių padarymo, prokuroro iniciatyva apie merginos ketinimus buvo informuotos Rusijos institucijos, tačiau jau po to mergina be ypatingų sunkumų gavo vizą iš Rusijos Federacijos ir susiplanavo kelionę iš Klaipėdos. Iš to seka išvada, kad kaltinime nurodyti veiksmai buvo atlikti jau po to, kai buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas. Teismas daro išvadą, kad Rusijos viza merginai buvo išduota tam, kad ją vėliau galima būtų sulaukyti kelionės į Maskvą metu ir pateikti kaltinimus dėl rengimosi įvykdyti teroro aktą. Todėl kolegija daro išvadą, kad teisėsaugos organai provokavo merginą, t.y. sudarė sąlygas jai atlikti veiksmus, kurie vėliau tapo kaltinimų dalimi.

Ispanijoje, Lietuvoje.

Verslininkas skraido privačiu lėktuvu, gali pasigirti senovinių automobilių bei išskirtinio vyno kolekcijomis. S. Karosas yra vienas aktyviausių šių dienų mecenatų Lietuvoje. Jo vardo labdaros ir paramos fondas remia Lietuvos muzikus, kultūros renginius, istorinio paveldo įamžinimą.

Lietuvoje veiklą sutelkęs pagrindinis „Vilniaus prekybos“ grupės akcininkas Nerijus Numavičius šiemet liko antroje vietoje.

N. Numavičius vienintelis iš Baltijos šalių šiemet pirmą kartą pateko ir į „Forbes“ žurnalo sudaromą pasaulio turtuolių sąrašą, kur su 1 mlrd. JAV dolerių turtu jis pripažintas 1565-uoju turtingiausiu pasaulio žmogumi.

Visas šio šimtuko sąrašas yra www.ekonomika.lt

100 turtingiausių lietuvių

Vilnius (Ekonomika.lt) – Jau ketvirtus metus iš eilės savaitraštis „Ekonomika.lt“ skelbia 100 turtingiausių Lietuvos žmonių sąrašą. Kasmet sudaromas verslininkų šimtukas šiemet vėl keitėsi, nors turtingiausiųjų gretos, panašu, nusistovėjo ilgam.

Sąrašas pastaraisiais metais liko be dviejų bankininkų – prieš dvejus metus dėl „Snoro“ bankroto teko išbraukti Raimondą Baranauską, pernai tarp turtingiausiųjų vietos neliko ir Ūkio banko šeimininkui Vladimirui Romanovui.

Turtingiausių lietuvių jau trečius metus skelbiamas verslininkas Saulius Karosas. Kadaiše iš prekybos nafta ir tarpininkavimo turtus susikrovęs verslininkas daugiau veikia už Lietuvos ribų. S. Karosui priklauso ir keletas prabangių nekilnojamojo turto objektų Šveicarijoje, Čekijoje, Austrijoje,

Nesulaukė reikšmingų pasiūlymų dėl kovos su korupcija

Vilnius (BNS) – Pasibaigus konsultacijų su visuomene dėl korupcijos mažinimo terminui, Vyriausybė teigia nesulaukusi didelio gyventojų aktyvumo. Į pernai gruodį Vyriausybės skelbtą kvietimą pateikti pastabas atsiliepė 16 asmenų ir dvi organizacijos. Daugiausia dėmesio jie skyrė sveikatos apsaugai ir viešiesiems pirkimams.

Kaip teigė Vyriausybės Ekonominių pažeidimų ir korupcijos prevencijos skyriaus vedėjas Nerijus Genys, nors formaliai konsultacijos baigėsi

kovo 31 dieną, pasiūlymų dar laukiama.

Anot N. Genio, visiškai naujų idėjų sulaukta nedaug: kai kurie pateikti pasiūlymai jau yra įgyvendinti gerokai anksčiau, kai kurie įgyvendinami šiuo metu. Daugiausia esą nurodomos „tezės ir kryptys“, bet ne problemų sprendimo būdai.

N. Genys atkreipė dėmesį, jog gauti ir vieni vertingesni patarimų, kuriuos atsiuntė su korupcija kovojančios viešosios įstaigos „Transparency International“ Lietuvos skyrius.

Ukrainos krizė sustiprino transatlantinius ryšius

Briuselis (ELTA) – Naujasis JAV ambasadorius Europos Sąjungoje (ES) Anthony Luzzatto Gardner teigia, kad krizė Ukrainoje sustiprino transatlantinius ryšius ir pabrėžė glaudesnę Europos integraciją.

„ES dabar yra gerokai veiksmingesnė partnerė (...) nei prieš 20 metų, kai mažiau narių turinti Bendrija negalėjo rasti bendros nuomonės“, – per spaudos konferenciją Briuselyje sakė E. L. Gardner.

Ambasadoriaus pareigas praėjusį mėnesį pradėjęs eiti E. L. Gardner pažymėjo, kad atsakas į Rusijos inter-

venciją Ukrainoje, įskaitant sankcijas ir asociacijos sutarties politinės dalies pasirašymą su Kijevu, buvo išpuodingas.

„Suprantu, yra 28 valstybės narės, ne viena, su skirtingu istorijos ir kultūros pagrindu bei priklausomybe nuo Rusijos dujų. Tačiau man padarė išpuodį, kaip greitai buvo imtasi veiksmų ir nutrauktas bendradarbiavimas“, – teigė E. L. Gardner.

Pasak JAV ambasadoriaus, krizė tik „patvirtino NATO vaidmenį“ ir padėjo „sustiprinti transatlantinius ryšius“.

Suomija ir Švedija neketina stoti į NATO

en.wikipedia.org

Vilnius (Bernardinai. It) – Kaip praneša vokiečių dienraštis „Die Welt“, po to, kai Rusija išiveržė į Krymą, Skandinavijos valstybėse vėl užvirė diskusija apie narystę NATO. Paradoksalu, bet agresyvi Rusijos politika prieš Ukrainą nėra rimtas argumentas suomiams ar švedams, jog reikėtų kuo greičiau stoti į NATO.

Tiesa, Suomijoje žmonių, kurie mano, kad jų valstybei derėtų prisijungti prie NATO, šiandien kiek daugiau nei per metus, tačiau ir dabar tik kas penktas Suomijos gyventojas pritaria savo valstybės narystei NATO. Net 60 procentų suomių įsitikinę, kad Suomija turi likti anapus karinio aljanso. Švedijoje NATO rėmėjų santykinai kiek daugiau nei kaimyninėje Suomijoje, tačiau pastaruoju metu jų

net kiek sumažėjo ir šiandien už narystę pasisako tik kiek daugiau nei 30 procentų švedų, o prieš – 50 proc.

Kodėl skandinavai nesiveržia į NATO? Viena vertus, geri ekonominiai santykiai su Rusija yra vienas svarbus argumentas. Kita priežastis – Suomija ir Švedija jau seniai laikosi neutralumo pozicijos ir jų gyventojai įsitikinę, kad būtent tai padeda išvengti įklimpimo į karinius konfliktus. Jei tai padėjo iki šiol, tai kam kažką keisti? Skandinavai, regis, įsitikinę, kad narystė NATO paprastai nesuteikia karinio saugumo, tačiau tik suerzina Rusiją ir sugadina su ja santykius. Geri santykiai su Rusija, pasak skandinavų, daug geriau gali apsaugoti nuo kokių nors išorinių grėsmių nei NATO aljansas.

Panaikintas Rusijos asocijuoto nario statusas

Vilnius (LR Seimo informacija) – Balandžio 5 d. Rygoje susirinkęs NATO Parlamentinės Asamblėjos Nuolatinis komitetas panaikino Rusijos Federacijos delegacijos NATO PA asocijuoto nario statusą. Šis sprendimas reiškia, kad Rusijos Federacija Asamblėjoje daugiau nedalyvaus, kol nebus pasirašyta nauja asocijuotos narystės sutartis.

Asamblėjos tolesnis bendradarbiavimas su Rusijos Federacija bei situacija Ukrainoje – vieni iš aktualiausių šio susitikimo klausimų. Lietuvai NATO PA Nuolatinio komiteto posėdyje atstovauja Seimo delegacijos NATO PA pirmininkas Andrius Mazuronis ir pirmininko pavaduotoja Rasa Juknevičienė. Dalyvauti posėdyje pakviestas Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pavaduotojas Ruslanas Košulinskis.

NATO PA – tarpparlamentinė organizacija, kurioje NATO valstybių parlamentariai kartu su asocijuotais Asamblėjos nariais bei kitų šalių partneriais aptaria jų šalims ir visam Aljansui rūpimus klausimus politikos, saugumo ir ekonomikos srityje. NATO PA siekia būti forumu, kuriame NATO valstybių parlamentariai kartu su savo kolegomis iš kitų valstybių galėtų keistis nuomonėmis ir idėjomis, ieškoti bendrų sprendimų užtikrinant saugumą bei stabilumą.

NATO PA du kartus per metus renkasi į sesijas – pavasario ir metinę rudens. Gegužės 30 – birželio 2 dienomis NATO Parlamentinės Asamblėjos pavasario sesija vyks Vilniuje, Seime. Tai bus antroji Lietuvoje rengiama NATO PA sesija.

Donecko administraciją užėmė ginkluoti asmenys

Kijevas (ELTA) – Donecko regioninės administracijos pastatą užėmė asmenys ginkluoti automatiniais ginklais ir prieštankiniais granatsvaizdžiais, rašo „ukrinform.ua“ naujienų tinklalapis.

Manoma, kad ginkluoti asmenys priklauso prorusiškoms organizacijoms, kurios palaiko Donecko separatistų siekius. Skelbiama, kad šalia už-

imto regiono administracijos pastato yra apie 1,500 protestuotojų. Separatistiniai protestai rytiniuose Ukrainos Donecko, Luhansko ir Charkovo miestuose prasidėjo savaitgalį, kuomet prorusiškai nusiteikę asmenys užėmė šių regionų administracinius pastatus. Pirmadienį nežinomi užpuolikai išgrobstė Luhansko saugumo tarnybų ginklų arsenalą.

ŠVENTADIENIS

Popiežiaus bendroji audiencija.
Katechezė apie santuokos sakramentą

Trečiadienio bendrosios audiencijos dalyviams popiežius Pranciškus kalbėjo apie santuokos sakramentą ir šia katecheze užbaigė prieš porą mėnesių pradėtą sakramentams skirtą katechezų ciklą.

Pasak Popiežiaus, apmąstydami šį sakramentą, mes prisiliečiame prie Dievo plano širdies, prie sandoros su savo tauta, tai yra su mumis visais, prie bendrystės plano esmės. Pradžios knygoje, pasakojimo apie pasaulio sukūrimą pabaigoje, sakoma: „Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį; sukūrė juos... Todėl vyras palieka savo tėvą ir motiną, glaudžiasi prie savo žmonos, ir jie tampa vienu kūnu“ (Per 1,27; 2,24). Dievo paveikslas – tai sutuoktinių pora, vyras ir moteris, abu kartu, ne tik vyras ir ne tik moteris, bet abu. Toks yra Dievo paveikslas. Esame sukurti meilei. Esame sukurti kaip Dievo meilės atspindys. Santuokoje vyras ir moteris įvykdo savo bendrystės ir vienybės pašaukimą. Santuoka yra Dievo meilės mums ikona. Dievas yra Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios amžina ir tobula bendrystė ir vienybė. Šis Dievo slėpinys atsispindi santuokoje.

Toliau katechezėje popiežius Pranciškus paminėjo krikščionių santuokoje atsispindintį Kristaus santuokinį ryšį su savo Bažnyčia, apie kurį kalba šv. Paulius savo laiške efeziečiams (plg. Ef 5,21-33). Bažnyčia yra Kristaus sutuoktinė. Tad santuoka yra specifinis pašaukimas ir ji turi būti suvokiama kaip pašventinimas. Vyrą ir moterį pašventina jų meilė. Sutuoktiniai Sakramento galia yra gavę misiją savo gyvenimu, taip pat ir mažais kasdieniais dalykais, padaryti regimą Kristaus meilę Bažnyčiai.

Santuokoje glūdi nuostabus Dievo planas. Jis vykdomas labai paprastai, su visu žmonėms būdingu pažeidžiamumu. Juk puikiai žinome su kokiais sunkumais tenka susidurti sutuoktiniams. Dėl to labai svarbu išlaikyti artimą bendrystę su Dievu, kuris yra santuokinio ryšio pagrindas. Kai šeima meldžiasi, kai vyras meldžiasi už žmoną ir žmona už vyrą, jų santuokos ryšys tvirtas. Malda labai svarbi ne tik ypatingomis gyvenimo akimirkomis, bet ir pradendant bei užbaigiant dieną, prieš valgį. Popiežius Pranciškus kvietė atarasti Rožinio malda, kuri mums priartina Mariją, Šeimų karalienę, šventąjį Juozapą ir visą Šventąją šeimą. Centre visada turi būti Eucharistija, švenčiama kartu sekmadieniais: tenai, prie Dievo Žodžio ir Kristaus Kūno stalo sutuoktiniai gaus jėgų kasdien mylėti, atleisti, vienas kitam padėti.

Šiandien šeimų gyvenime netrūksta sunkumų: nėra darbo, ne užtenka pinigų, vaikai turi problemų. Dažnai dėl to atsiranda nervingumo, barnių. Tačiau dėl to neturime liūdėti, nes toks yra žmogaus likimas. Aš visada patariu sutuoktiniams, – sakė popiežius Pranciškus, – kiekvieną dieną užbaikite susitaikę. Juk gana vieno švelnaus žodžio ar nedidelio gesto. Šia proga Popiežius vėl priminė jau ne vieną kartą kartotus tris žodžius: prašau, ačiū, atsiprašau. Šie trys žodžiai, sutuoktinių malda vienas už kitą, taikiai užbaigta kiekviena diena padės sutuoktiniams eiti pirmyn.

Vatikano radijas

Jonas Svera, gyvenantis **Bloomfield Hills, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos spausdintas žodis. Ačiū už paramą.

Sofia S. Pumputis, gyvenanti **Downers Grove, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

Elvyra Narutienė, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Julius Jarulaitis, gyvenantis **Royal Oak, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

DATOS ir SUKAKTYS

Antra balandžio savaitė

Balandžio 7 d.

Pasaulinė sveikatos diena.

– 1614 m. gimė El Greco, ispanų tapytojas (mirė 1541 m.).

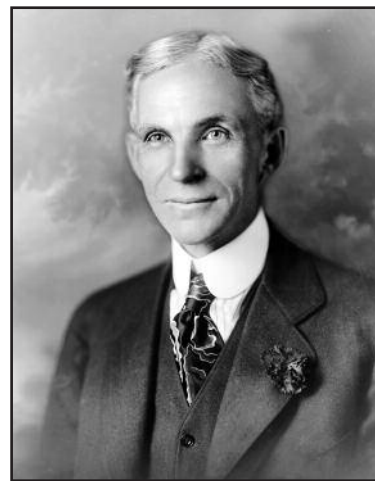
– 1882 m. gimė Antanas Vienuolis, farmacininkas, rašytojas prozininkas, dramaturgas, muziejininkas, visuomenininkas (mirė 1957 m.).

– 1915 m. gimė Billie Holiday, amerikiečių džiazo dainininkė ir dainų autorė (mirė 1959 m.).

– 1939 m. gimė Francis Ford Coppola, JAV režisierius, prodiuseris ir scenaristas, apdovanotas 5 „Oskarais“. Labiausiai žinomas savo filmais „Krikštėvis“, „Drakula“, „Šių dienų apokalipsė“.

– 1946 m. Karaliaučiaus sritis prijungta prie Rusijos.

– 1947 m. mirė Henry Ford, pramonininkas, automobilių gamyklos savininkas. Jo įkurta Ford Motor Company gyvuoja iki šiol (gimė 1863 m.).

Henry Ford gimė nepasiturinčioje airių imigrantų šeimoje. Jis buvo vyriausias iš šešių vaikų. Dar būdamas vaikas jis aistringai domėjosi mechanika ir labiau mėgo leist laiką tėvo dirbtuvėse, nei fermos darbuose. Būdamas 13 metų jis pirmą kartą susidūrė su savaeige transporto priemone, garu varoma kuliama. Jis pirmasis pritaikė konvejerį masinei įperkamu automobilių gamybai, įgyvendindamas savo idėją „automobilis – visiems“.

Balandžio 8 d.

Tarptautinė romų diena

Tarptautinė paukščių piešimo diena

– 217 m. nužudytas Romos imperatorius Marcus Aurelius Antonius.

– 1820 m. Egėjo jūros saloje gyvenantis valstietis Yorgos Kentrotas, kasinėdamas antikinio Graikijos miesto Milo griuvėsiuose, aptiko nepakartojamą meno šedevrą– Milo Venerą. Po dešimties dienų prancūzų karininkas Dumont d'Urville suvokė skulptūros vertę ir įkalbėjo Prancūzijos ambasadorių Turkijoje ją nupirkti.

– 1973 m. mirė Pablo Picasso, ispanų tapytojas, kubizmo kūrėjas (gimė 1881 m.).

Balandžio 9 d.

– 1241 m. įvyko Legnicos mūšis. Jungtinė lenkų, vokiečių bei Popiežiaus riterių armija mėgino sustabdyti mongolų ordos invaziją į Europą.

– 1682 m. Robert Cavelier de La Salle atrado Misisipės upės žiotis, paskelbė vietovę Prancūzijos nuosavybe ir pavadino ją Louisiana.

– 1869 m. gimė Juozas Naujalis, vargonininkas, kompozitorius, pedagogas ir choro dirigentas (mirė 1934 m.).

– 1922 m. gimė Kazimieras Vasiliauskas, žymus lietuvių katalikų dvasininkas (mirė 2001 m.).

– 1930 m. gimė Simas Kudirka, lietuvių pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui dalyvis.

Balandžio 10 d.

– 1847 m. gimė Joseph Pulitzer, vengrų – amerikiečių leidėjas ir redaktorius, žinomas kaip Pulitzer premijos įkūrėjas ir „geltonosios“ žurnalistikos pradininkas (mirė 1911 m.).

– 1911 m. mirė Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, kompozitorius, dailininkas, chorvedys, kultūros veikėjas (gimė 1875 m.).

– 1979 m. mirė Nino Rota, italų kompozitorius. Labiausiai jį išgarsino kino filmų garso takelių kūrimas, ypač „Krikštėviui“, Federico Fellini filmams (gimė 1911 m.).

Balandžio 11 d.

Tarptautinė kalinių išlaisvinimo iš koncentracijos stovyklų diena.

Pasaulinė Parkinsono liga sergančiųjų diena

– 1775 m. Vokietijoje įvykdyta paskutinė mirties bausmė už tariamą raganavimą.

– 1857 m. caras Aleksandras II patvirtino oficialų Rusijos herbą – dvigalvį erelį.

– 1879 m. gimė Jonas Biliūnas, rašytojas, politinis veikėjas (mirė 1907 m.).

Jo kūriniai pasižymi humanistinėmis idėjomis, subtiliu žmogaus sielos pažinimu, lyrizmu, elegiška nuotaika, meistrišku stiliumi. Visoms Jono Biliūno novelėms būdingas objektas – kaimas, jo žmogus. Veikėjai – niekam nereikalingi, nuskriausti, atstumti. Kūryboje gausu autobiografinio konteksto.

Balandžio 12 d.

Pasaulinė aviacijos ir kosmonautikos diena.

Pasaulinės veiksmy prieš karines išlaidas diena

– 1633 m. prasidėjo inkvizicijos teismas Galileo Galilėjui.

– 1654 m. Airija ir Škotija susivienijo su Anglija.

– 1831 m. Manchesteryje (Anglija), kareiviams žygiuojant per pakabinamą Broughtono tiltą, jis sugriuvo. Nustačius, kad tiltas sugriuvo nuo darnių žingsnių sukeltos vibracijos, todėl dabar kareiviams draudžiama žygiuoti per tiltus koja kojono.

– 1961 m. rusų kosmonautas Jurijus Gagarinas sėkmingai pasiekė Žemės orbitą ir apie valandą praleido kosmose.

– 2009 m. Zimbabvė, nesugebėjusi suvaldyti infliacijos, visiškai atsisakė savo valiutos – Zimbabvės dolerio, infliacijai pasiekus 231 mln. procentų (!). Tada buvo išleistas 100 000 000 000 dolerių vertės banknotas, bet ir šis tuoj pat nuvertėjo.

Balandžio 13 d.

– 1059 m. popiežius Mikalojus II išleido dekretą, kuriuo nustatė, kad popiežių rinkti tik kardinolai.

– 1796 m. į JAV iš Indijos buvo atgabentas egzotiškas ir nė karto dar šiame kontinente neregėtas gyvūnas – dramblys.

– 1891 m. Vilniuje gimė dainininkas, lietuviškos estradinės muzikos pradininkas, populiarių tarpukario šlagerių atlikėjas, išleidęs 16 plokštelių, Danielius Dolskis (mirė 1931 m.).

– 1898 m. – gimė Jadvyga Čiurlionytė, etnomuzikologė, menotyros daktarė, profesorė, visuomenės veikėja (m. 1992 m.).

Išėivijos gyvenimas sruvo sava vaga, o Lietuvos valdžios ir visuomenės išsivaizdavimas, kad įmanoma tiesiogiai lemti tos vagos kryptį, pasirodė menkai pagrįstas. Tačiau vienaip ar kitaip Lietuva stengėsi, kad naujai apgyventa lietuvių pasaulio dalis būtų artimesnių saitų su savo protėvių tėvyne.

Bendras sociokultūrinės Brazilijos lietuvių istorijos spragas geriausiai užpildo organizacijų atsiradimo ir politinės kovos siužetai. Jie dominavo tiek Lietuvos Vyriausybės akiratyje atsiradusiuose tekstuose, tiek pačių brazilų publikacijose. Laisvanoriškųjų organizacijų tinklas, Lietuvos valdžios remiamų mokyklų statymas, lietuviškos parapijos ir bažnyčios atsiradimas, žymiausių veikėjų gyvenimai (išskirtina rašytojo Klemenso Juroso biografinė knyga apie kunigą Antaną Sūgintą) – visa tai yra prieinama rašytinė atmintis.

Visuomeninių, politinių ir kultūrinių organizacijų veikla kaip visada buvo svarbiausia lietuvių diasporos tvermės sąlyga. Todėl nenuostabu, kad visi, kurie rašė apie Brazilijos lietuvius, pirmiausiai į šią pusę kreipė savo dėmesį. Lietuvių telkimas į organizacijas pirmiausiai buvo motyvuotas imigrantų išsikūrimo sunkumų. Tai buvo natūralus dalykas. Kaip ir ankstesniais laikais Jungtinėse Amerikos Valstijose mažaraščių varguolių, nemokėjusių vietinės kalbos ir nežinančių vietinių papročių, poreikiams tarnavo elementarios bendruomenės ir draugijos. Tačiau dabar sunku paaiškinti, kodėl naujos bangos išėivai Pietų Amerikoje nesukūrė savišalpos organizacijų. Tokios labdaringos draugijos tarp lietuvių Brazilijoje neatsirado. Tiesa, 1930 m. atsirado *Lietuvių saviglobos sąjunga* su keliais skyriais, tačiau jos uždavinys buvo padėti naujai atvykstantiems imigrantams iš Lietuvos. Organizacijos savanoriai pasitikdavo Santoso uoste išlipusius lietuvius, padėdavo susiorientuoti ir pasiekti San Paulą. Neretai ieškojo naujiems atvykėliams darbo, nakvynės, net piniginių pašalpų²⁸⁰. Bet tai nebuvo tipiška savišalpos organizacija, kokios XX a. pradžioje viešpatavo tarp Pensilvanijos angliakasių. To pobūdžio organizacija, galbūt, laikytina 4 deš. viduryje veikusi *Lietuvių darbininkų savišalpos draugija „Šviesa“*, tačiau labiau tikėtina, kad ši organizacija buvo tik taktinis komunistų manevras, reikalingas pridengti savo veiklą nuo Brazilijos slapstosios policijos represijų.

Vienas paaiškinimas gali plaukti iš tos aplinkybės, jog lietuviai pradžioje labai greitai buvo išbarstyti po plačias provincijas, negalėjo susitelkti mažesnėje erdvėje, tad ir savišalpos draugijai būtinos koncentracijos neužteko. Kai jie pradėjo spiestis San Paule, jau buvo įveiktas pirmasis sunkmetis ir gyvenimo kokybė bei sauga buvo pasiekiamą pavieniui. Imigracija į Pietų Ameriką apskritai ugdė supratimą, kad niekas už patį žmogų nenulems jo likimo. Iš čia galėjo atsirasti mažesnis nei ankstesniais laikais JAV solidarumo lygis.

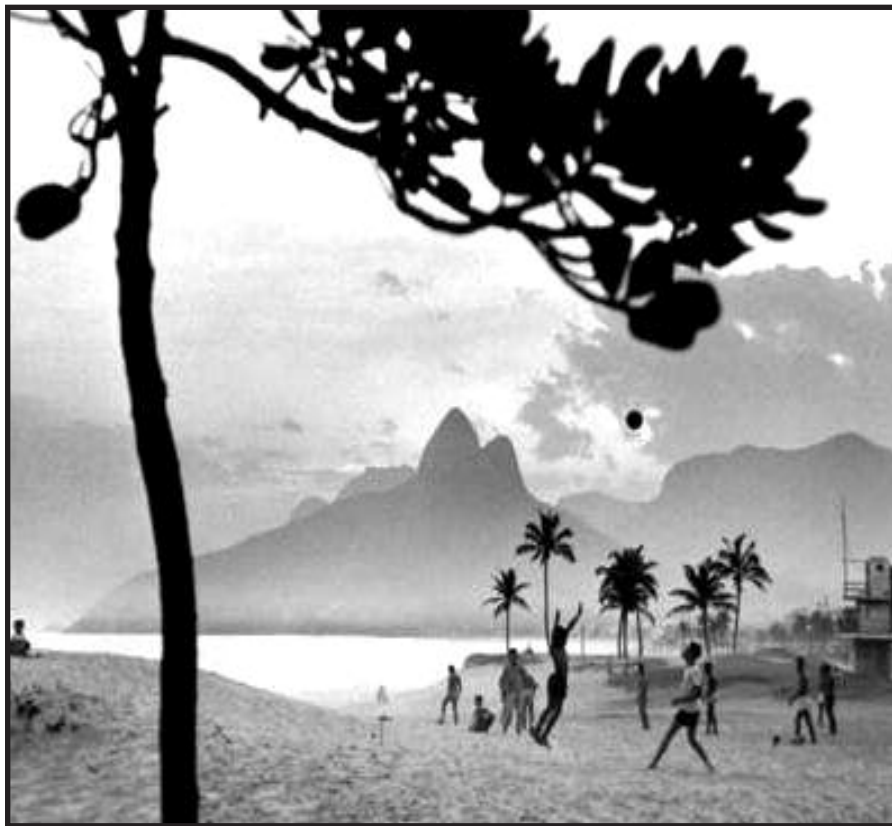
Kita prielaida galėtų būti grindžiama XIX a. pabaigos lietuvių išėivų Amerikoje ir XX a. 3 deš. imigrantų Brazilijoje dideliu skirtumu. Pastarųjų tautinės identifikacijos procesas jau buvo daugiau mažiau pasibaigęs, o ir raštingumo bei išprusimo lygis buvo aukštesnis. Todėl organizavimosi procesas iš karto vedė prie sudėtingesnių, idėjiškai labiau determinuotų formų. Socialinio lietuvių diasporos kapitalo augimas Brazilijoje buvo palydėtas labai ryškaus pasaulėžiūrų susipriešinimo, kuris pasireiškė ne tik pa-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

88

doriomis priemonėmis – ginant savas idėjas ir kritikuojant svetimas, – bet ir tamsesnėmis intrigomis, skundais slapstoms tarnyboms, piktomis apkalbomis ir gandai.

Lietuvių organizavimasis ir organizuotas susiskaldymas vyko vienu metu. Vienais atvejais skirtingų idėjų pakraipų grupės bandė išsivrauti bendruose draugijų susivienijimuose, kitais – kurti savarankiškas pasaulėžiūrinės organizacijas ir leisti jų įsitikinimus atliepiančius laikraščius. Iki 1940 m., kai Brazilijos vyriausybė itin suvaržė viešą margaspalvį, kultūrinį-visuomeninį imigrantų gyvenimą, skirtingų grupių susipriešinimas nepadėjo susitelkti, nesužadino to pozityvaus vaidmens, kuris neretai atsiranda demokratijos sąlygomis ginčijantis dėl idėjų, bet tuo pačiu metu ir ieškant bendrų sąlyčio taškų visuotinei naudai pasiekti. Brazilijos lietuvių atmintyje iki dabar pasitaiko savikritiško manymo, kad 1940 m. lietuvių bendruomenė nesugebėjo išnaudoti visų tautinio intereso gynimo galimybių, nepasiekė to, ką turėjo vokiečiai ir kai kurios kitos diasporos. Tačiau ši mintis reikalauja tyrimo, patikrinimo, išaiškinimo.

Dvi išėivų visuomeninės kryptys nebuvo naujos lietuvių pasaulyje. Geriausiai susiorganizavo prokomunistinės kairės lietuviai, kurie dėl savo pažiūrų lengviau integruosi į platesnių Brazilijos kairiųjų sluoksnių gyvenimą. Neturime pamiršti, kad komunistinės utopijos galia anuomet buvo didelė, o rusiškos stalinistinės jos versijos įgyvendinimo kruvini metodai tada darbininkijai nebuvo žinomi. Kairiesiems išėivijoje tradiciškai oponavo katalikiškų pažiūrų visuomenės, kuri derino lietuvių tautinės atskirybės ir krikščioniškojo universalizmo principus. Katalikai katalikiškame krašte galėjo jaustis universalios bažnyčios dalimi, bendrauti su hierarchais, ieškoti paramos susidūrę su pirmaisiais gyveni-

mo metų sunkumais. Lietuviškos parapijos susikūrimas ir bažnyčios pastatymas buvo simboliškai svarbus, lietuviškumą stiprinantis veiksnys.

Buvo ir trečia kryptis. Pietų Amerikoje XX a. 3-4 deš. itin stipriai reišėsi tautininkiška, oficialią Lietuvos politinę liniją palaikanti kryptis. Ji laikėsi A. Smetonos administracijos proteguojamos linijos, o Lietuvos valdžia visokiais būdais palaikė savo reprezentantus. Paradoksalu buvo tai, kad abi tradicinės – kairioji ir katalikiškoji – lietuvių diasporos srovės vienodai nepatikliai žiūrėjo į A. Smetonos režimą ir jo padarinius. Tad įtariai (labiau kairieji, mažiau katalikai) laikėsi ir diasporoje veikusių šios krypties organizacijų atžvilgiu.

Kairiųjų pažiūrų Amerikos lietuvių istorikas S. Michelonas yra bene

pirmasis tyrinėtojas, plačiau išdėstęs išėivų nuotykius ir Šiaurės, ir Pietų Amerikoje. Jo pateikta Brazilijos lietuvių organizacinio gyvenimo versija ir emocinis jos pavidalas kažkiek konfrontuoja su buvusio Lietuvos konsulo P. Mačiulio vertinimais, paskelbtais 1935 metais. Šiandieniam istorikui toks šaltinių rungtyniavimas yra naudingas. Abu minėti autoriai nuoširdžiai ir dorai atstovavo savo įsitikinimams – vienas amerikietiška socialistiniams, kitas – oficialiai tautininkiškiems. Neišleisdami to iš galvos, galime rekonstruoti, kaip 1926–1940 m. rutuliojosi organizuotas, visuomeninis lietuvių gyvenimas Brazilijoje. Dar kartą galima pabrėžti, kad laisvanoriškųjų organizacijų ir socialinio kapitalo dydis laikytinas svarbiausia diasporos tvermės sąlyga. Juk nepraėjus nė pusamžiui pasidarė akivaizdu, kad sąmoningos lietuviybės baruose liko tik tie, kurie arba patys, arba jų seneliai ir tėvai dalyvavo visuomeninėje veikloje.

Lietuvių pasaulio istorijai visuomeninis faktorius ir socialinio kapitalo raida yra esminiai dalykai. Svarbu stebėti, kaip istorijos slinktyje kinta santykis tarp objektyviai suskaičiuojamos lietuvių bendruomenės, ir organizacijose dalyvaujančiųjų. Tarkim, XX a. pradžioje JAV lietuvių organizuotumas siekė absoliučią daugumą. Brazilijoje ir kitur Pietų Amerikoje tikėtina, kad keli šimtai lietuvių iš dešimčių tūkstančių minios taip pat aktyviai būrėsi į draugijas ir veikė sutelktinai. O posovietiniai laikai Didžiojoje Britanijoje parodė, kad iš šimtųjų emigrantų naujųjų emigrantų būrio tik Jungtinės Karalystės lietuvių sąjungai sąmoningai priklausė nepilnas tūkstantis. Čia svarbu pabrėžti, kad istorinė sociologija dar netarė savo žodžio. Iš tiesų neturime tyrinėjimų, kurie leistų išsiaiškinti svarbiausias organizuoto diasporos gyvenimo permainas, nustatyti tų permainų poveikį pasaulio lietuvių likimams.

280. Michelonas, Stasius. *Lietuvių išėivija Amerikoje*, p. 449–450.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Ar įmanomas lenkiškas įrašas Lietuvos piliečio pase?

ARNOLDAS PIROČKINAS

Pasaulio istorijoje turbūt nerasime kito atvejo, kai kuri tauta, kaip lenkų, su tokiu įtūžiu būtų reikalavusi jos tikrinius vardus nepakeistus vartoti juos pasisavinusioje kalboje. Kas ne kas pasakys, kad to nė nereikia reikalauti, nes daug kalbų savaime taip daro.

Tačiau atidžiau apsidairykime: argi iš tikrųjų visos kalbos išlaiko nepakeistą isigytų vardažodžių rašybą? Paimkime anglų kalbą, kuri, paplitusia nuomone, ypač gerbianti kitataučių pavardes ir vardus. Ar rasi te kuriame angliškaime tekste (knygoje, laikraštyje, televizijoje) tiksliai lenkiškais raidėmis parašytas pavardes Dzierżyński, Frąckiewicz, Górski ir t.t.? Tikriausiai visur trūks diakritinių ženklų. Taip anglų kalba redukuoja ir kitų kalbų raidynus: lietuvių, latvių, čekų, skandinavų, estų, turkų ir kt. Lietuvis Čiužas anglų spaudoje gaus pavardę Ciuzas. Anglams ir kitiems vakariečiams nė į galvą neateis, kad parašius pavardę Pišnius be diakritinio ženkluko lietuvius jausis nepatogiai.

Vakarų Europos kalbų istorija suformavo jų vartotojams nuostatą, kad parašytas žodis nebūtinai atspindi jo tarimą. Todėl jie gana dažnai paima daugiau ar mažiau tiksliai gaunamo vardo grafinę formą ir visai mažai rūpinasi to žodžio garsine raiška: ji gali būti gerokai nutolusi nuo originalo. Jiems gerai tinka sena lietuviška patarlė: kaip pasakysi, taip nepagadysi. O štai kitaip parašęs gali kalbą pagadinti!

Nors svetimvardžių lietuvinimas siekia XVIII a. trečiąjį dešimtmetį, po 1918 m., kai susikūrė nepriklausoma valstybė, išryškėjo dvi kryptys. Nemaža publicistų, rašytojų ir net dalis kalbininkų panūdė sekti Vakarų Europos pavyzdžiu. Čia nemaža lėmė studijavę Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Čekoslovakijoje įvairių sričių specialistai. Šių šalių aukštųjų mokyklų įpratinti, jie ėmė proteguoti originalios rašybos svetimvardžius ir Lietuvoje. Vis dėlto iki 1940 m. neišnyko nė lietuvinimo kryptis. Sulietuvininti svetimvardžiai ištiesai buvo vartojami pradinių ir vidurinių mokyklų vadovėliuose. Kad ir ne visai nuosekliai, tendencija vartoti sulietuvinčius svetimvardžius ryški net 1935 m. išleistoje JAV Petro Jurgėlos knygoje „Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas“.

Iki 1948 m. per visas okupacijas, ypač hitlerinės okupacijos metais, dominavo originaliųjų svetimvardžių vartojimas. Išleidus 1948 m. „Lietuvių kalbos rašybos žodyną“, kuriame buvo pateiktos tik svetimvardžių lietuvinimo taisyklės, prasidėjo apie 50 metų trukusis visuotinė lietuvinamųjų svetimvardžių epocha. Kilus Sąjūdžiui, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, dalis kalbininkų ir publicistų, tarsi užmiršę iki 1940 m. egzistavusią lietuvinimo praktiką, išvadino ją „sovietiniu palikimu“ ir ėmė diegti originaliuosius svetimvardžius, mat jie rodo tikrą vakarietišką kultūrą. Jų perraša pakengiama tik vaikams ir neišprususiems žmonėms skiriamose literatūroje. Tokį požiūrį įtvirtino Valtėbinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) 1997 m. birželio 19 d. nutarimas.

Per tą laiką pasiekta nemaža „laimėjimų“. Kone visa didžioji periodinė

spauda svetimvardžius rašo „vakarietiškai“. Kai kurie leidiniai palieka autoriams laisvę: viename straipsnyje svetimvardžiai lietuvinami, kitame – originalūs (neretai su klaidomis), o trečiame straipsnyje suderinti abu svetimvardžių variantai: viena pavardė sulietuvininta, kita – ne. Ne tik rašyba įvairuoja, bet ir morfologija. Tokios mišrainės lietuvių kalba, atrodo, dar nėra patyrusi, nebent taip blaškytasi Martyno Mažvydo raštuose. Kiek nuosekliau ir vienodžiau nelietuviškos pavardės ir vardai rašomi lietuviškuose asmens dokumentuose, nors ir čia jau veržiasi naujovės, visų pirma galūnių nedėjimas.

Nepaisant „vakarietininkų“ griausmingų atakų prieš svetimvardžių lietuvinimą, tebėra nemaža leidiųjų, kurie nebijo būti „atsilikę“ nuo pasaulinės praktikos: tebevartoja iš kitų kalbų imamus svetimvardžius su lietuviškomis galūnėmis ir parašytus lietuviška abėcėle. Ir VLKK dar leidžia pasirinkti, kokius svetimvardžius – originaliuosius ar sulietuvinčius – vartoti ne tik vaikų knygelėse. O pasirinkimas priklauso nuo to, kaip nusprendžia laikraščio ar knygos leidytojas, televizijos programos vadovas. Jei šiems rodomi patogiau vartoti originaliuosius svetimvardžius, tai atsilikėlis jų lietuvinimo šalininkas ver-

čiamas tapti „vakarietininku“. Šiuo atveju jau nepaisoma, kad „vakarietišką“ sistema iš tikrųjų kelia daug nepatogumų ir autoriui, ir skaitytojui.

Dėl vardažodžių originalių formų vartojimo lietuviškuose dokumentuose prieštarauti randame ne vieną motyvą. Pradėkime pirmiausia nuo to, kad nemokančiam lenkų kalbos žmogui sunkumų kelia kitos jos rašybos ypatybės. Vienas ryškiausių būtų skyrimas, kada rašoma dz (Dzieduszycki), kada dż (Niedźwiedź), o kada dż (Drażdżewo).

Remtis kai kurių lietuvių kalbininkų, propaguojančių „vakarietišką“ svetimvardžių traktavimą, kad šie žodžiai nepriklauso lietuvių kalbai, nederėtų. Tai tikras blefas! Jei tai būtų tiesa, tai nepriklausančiais lietuvių kalbai reikėtų laikyti ir iš pavardžių kilusius terminus. Tada ir juos reikėtų rašyti originalia rašyba. Kodėl turėtų skirtis pavardė Džaulis (Joule) nuo fizikos termino džaulis, pavardė Makintošas (originali Macintosh) nuo apsiausto makintošas, pavardė Rezerfordas (Rutherford) nuo radioaktyvumo vieneto rezerfordas (Rd) pavadinimo. Beje, vokiečių kalboje tokios rūšies terminai sutampa su pavardėmis: Joule, Watt (Vatas ir vatas), Volt (Voltas ir voltas), o lenkų kalboje terminai jau sulenkinti: wat, wolt.

Šie pavyzdžiai gana aiškiai rodo, kad tikriniai žodžiai, atėję į kitą kalbą, turi paklusti jos dėsniams. Jeigu taip nėra visose kalbose daroma, tai tas priklauso ne nuo svetimvardžių kokių nors „prigimtinių“ ypatybių, ne nuo jų tariamos autonomijos juos priėmusios kalbos sistemoje. Iš esmės imant, jų originali rašyba kitose kalbose išlaikoma dėl ekstralingvistinių veiksnių. Tai ypač būdinga čekų, lenkų, slovakų ir net vokiečių kalboms: jų rašyba leistų gana nesunkiai svetimvardžius transkribuoti, bet to nedaroma dėl visokių šalutinių motyvų.

Svarstant lenkų reikalavimą rašyti lietuviškuose pasuose lenkiškais rašmenimis jų vardus ir pavardes, reikia turėti galvoje, kad to reikalavimo pagrindą sudaro taip pat ekstralingvistiniai motyvai. Iš jų kaip „nekalčiausia“ ir esmingiausia reikėtų pripažinti identifikacijos poreikį. Visiškai natūralu, kad Lietuvoje gyvenantis lenkas geidžia identifikuotis kaip lenkas, turėti bendrą pavardės jungtį su savo giminaičiais Lenkijoje ir kitose šalyse, su praeities dokumentais. Lenkas, kurio pavardė Pirsztel, o pagal lietuvišką pasą įrašyta lietuviškai skambanti pavardė Pirsztelis, jaučiasi išskirtas iš tautiečių ir atskirtas nuo savo giminaičių Lenkijoje ar JAV.

Ar čia turime neišsprendžiamą dalyką? Mančiau, kad ne. Reikia tik geros valios. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2009 m. nustatė, kad Lietuvos piliečio pase yra galimas papildomas asmens vardo, pavardės įrašas ir jo gimtąja kalba. Čia gali būti įrašomi ir kiti duomenys, pavyzdžiui, sutuoktinio pavardė, jei žmonos pavardė kuo skirtųsi. Atrodytų, belieka naudotis šia galimybe. Mūsų laikų technika įgalina daryti įrašus ne tik lenkiškais, bet ir rusiškais, arabiškais rašmenimis... Tik, žinoma, ne lietuviško įrašo sąskaita. Antai iki 1940 m. Lietuvos Respublikos išduodamuose užsienio pasuose būdavo įrašoma pavardė lietuviškai: ponija Julija Petkevičienė, o prancūziškame puslapyje (prancūzų kalba tada buvo tarptautinė diplomatinė kalba) būdavo įrašas „Madame Julija Petkevičius“.

Respublika.lt

A. Piročkinas – kalbininkas, profesorius, habilituotas mokslų daktaras

Lietuvos ir Lenkijos paveldosaugininkų susitarimas

Balandžio 3–4 dienomis Vilniuje vyko aštuntasis dvišalis Lietuvos ir Lenkijos kultūros paveldo ekspertų grupės posėdis. Jame aptarti abiejų šalių kultūros paveldo išsaugojimui ir istorijos puoselėjimui svarbios temos, pasirašytas susitarimų protokolai.

Dvi dienas vykusiame posėdyje dalyvavo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Kultūros paveldo departamento, Lenkijos Respublikos kultūros ir nacionalinio paveldo ministerijos, Nacionalinio kultūros paveldo instituto ir kitų Lietuvos bei Lenkijos kultūros ir kultūros paveldo institucijų atstovai.

Posėdžio metu šalys įvertino ir apibendrino dvišalį Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimą kultūros paveldo srityje. Muziejų, bibliotekų ir archyvų bendradarbiavimo srityje šalys sutarė, kad tikslinga tęsti ir stiprinti bendradarbiavimą organizuojant specialistų vizitus, muziejininkų, restauratorių, skaitmenintojų, metaduomenų rengėjų ir kitų specialistų stažuotes, organizuojant konferencijas, rengiant parodas, mokslinius leidinius, užtikrinat muziejų kolekcijų mobilumą, prieigą prie muziejų rinkinių ir fondų.

Taip pat sutarta patogiau naudotis vieniems kitų archyvais, keistis gerą patirtimi kultūros paveldo apsaugos srityje, plėsti bendradarbiavimą tarp UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ nacionalinių komitetų. Šalys susitarė, kad, gavus kitos šalies sutikimą, galima skelbti iš atitin-

kamai Lenkijos arba Lietuvos gautas skaitmenines dokumentų kopijas nacionaliniuose skaitmeninio turinio portaluose.

Kultūros paveldo išsaugojimo srityje nutarta tęsti dvišalį bendradarbiavimą restauruojant Užutrakio dvaro kompleksą. Susitarta sukurti darbo grupę, kuri numatytų tolimesnio bendradarbiavimo gaires, vykdant restauravimo ir konservavimo projektus ypač svarbiuose objektuose, restauruojant Vilniaus bažnyčiose ir kapinėse esančius istorinius antkapius. Šalys susitarė bendrai konservuoti kultūros paveldo objektus Lenkijoje ir Lietuvoje bendradarbiaujant Vilniaus ir Varšuvos dailės akademijoms.

Taip pat šalys bendradarbiaus nelegalių meno kūrinių ir senovės paminklų ir archeologinių dokumentų išvežimų atvejais ir keisis informacija apie pažeidžiančius teisę archeologinius kasinėjimus.

Šalys bendradarbiaus organizuojant dvišalę konferenciją apie lietuvių ir lenkų migracijas Antrojo pasaulinio karo ir pokario metais, bendradarbiaus apsaugant atminties vietas, kapus ir karines kapines. Šalys taip pat susitarė, kad Lenkijos atstovai bus įtraukti į ekspertų grupę, kuri užsiima atminties vieta Paneriuose.

Kitas Lietuvos ir Lenkijos kultūros paveldo išsaugojimo ekspertų grupės posėdis vyks Lenkijoje.

Bernardinai.lt

Lietuvoje sukurta e-nosis, tikrinanti maisto šviežumą, jau pasauliniame tinkle

Šią savaitę pristatomas unikalus technologinis sprendimas, padedantis vartotojams išsirinkti sveikesnį maistą sau ir savo šeimai. Tai – ergonomiškas įrenginys drauge su mobiliąja programėle, skirtas mėsos, paukštienos ir žuvies šviežumui bei kokybei nustatyti. Šio prietaiso prototipas PERES šiuo metu pristatomas visuotinio finansavimo tinklalapyje „Indiegogo“, kurio pagalba tikimasi surinkti lėšas tolimesniam šio produkto vystymui ir prekybai. Jau dabar primami šio unikalaus įrenginio užsakymai (daugiau informacijos: <http://www.getperes.com>).

Idėja kilo apsinuodijus maistu

Šiandieniniame pasaulyje ligos, kurias sukelia blogas maistas, yra milijoniška problema. Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, daugiau nei 200 ligų ir infekcijų plinta būtent per maisto produktus. Oficialiais duomenimis Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) iš 76-ųjų milijonų susirgimų, sukeltų dėl blogo maisto, kiekvienais metais ligoninėse atsiduria 300 tūkst. žmonių, o miršta beveik 5 tūkst.

Augustas Alešiūnas, „Ars Lab“ valdybos narys, pasakojo, jog idėja sukurti PERES jam kilo po to, kai patyrė stiprų apsinuodijimą maistu. „Tą dieną pasigaminome maistą namuose taip, kaip įprastai darome kiekvieną dieną. Iš pradžių nieko neįtarėme, bet kai aš ir visa šeima stipriai apsinuodijome, iš karto supratome, kad kažkas buvo negerai su maistu, – sakė Augustas Alešiūnas, – būtent tuomet man pirmą kartą kilo mintis sukurti tokį prietaisą, kuris patikrintų maisto šviežumą.“

Anot KTU Telekomunikacijų ir elektronikos fakulteto profesoriaus dr. Dariaus Gailiaus, šis, iš pirmo žvilgsnio, gana paprastas prietaisas yra nuoseklių mokslinių tyrimų rezultatas. „Elektroninės nosies veikimas yra pagrįstas dujų jutiklių ir duomenų perdavimo technologijos sąveika. Metalų oksidų dujų jutikliai ma-

tuoja dujų koncentraciją ore, programinė įranga atitinkamai išanalizuoja šiuos duomenis ir belaidžiu ryšiu (angl. bluetooth) perduoda į mobilių įrenginių. Šios technologijos galimybės buvo tiriamos, naudojant specializuotą maisto tyrimų metodikas ir taikant aukščiausius kokybės reikalavimus jos patikimumui. Gauti rezultatai mus tikrai džiugina“, – sakė profesorius.

Lengvai naudojamas įrenginys

Šio įrenginio naudojimas visiškai paprastas. Tereikia jį nukreipti į maisto produktą ir paspausti mygtuką. Po kelių sekundžių, mobiliosios aplikacijos dėka, šie duomenys greitai, aiškiai ir suprantamai pateikiami vartotojui. Būtent todėl tai yra labai patogus būdas rūpintis vartojamo maisto kokybe. Šios informacijos dėka vartotojas sužino, ar produktas šviežias, ar buvo laikomas tinkamose sąlygose, ar nėra rizikos juo apsinuodyti. „Patikrinę maisto kokybę ir šviežumą, galėsime ramiai ir saugiai valgyti mėsos, paukštienos ar žuvies produktus“, – sako idėjos autorius Augustas Alešiūnas.

Europos Komisijos pateiktais duomenimis kiekvienais metais Europoje išmetama 90 milijonų tonų maisto. PERES kūrėjų komanda tiki, kad elektroninės nosies naudojimas sumažins šių skaičių, nes žmonės turės galimybę patikrinti, ar maistas vis dar šviežias ir tinkamas vartojimui. Atitinkamai padidės ir vartotojų galimybės sutaupyti – elektroninės nosies pagalba jie bus garantuoti, jog maistas, kurį jie įsigys parduotuvėse, yra kokybiškas, šviežias ir saugus vartoti.

Svarbu ir tai, jog pirkdami pirmuosius PERES vartotojai prisidės prie tarptautinės humanitarinės pagalbos organizacijos „Action against Hunger“ rėmimo – nuo kiekvieno PERES užsakymo bus skiriamos lėšos maisto produktams, taip reikalingiems badaujantiems Afrikos vaikams.

www.ktu.lt

...mirties ūksmė prisėlino iš lėto,
ledinis skausmas širdį tebešaldo
Tu išėjai taip netikėtai
su meile minim Tavo vardą...

A † A VYTAUTAS ŠAKENIS

Staiga mirė 2014 m. kovo 31 d. 10 val. ryto savo namuose Midlothian, IL, sulaukęs lygiai 82 metų.

Gimė 1932 m. balandžio 1 d., Smilgių km., Panevėžio apskrityje, Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 23 metus. Mylėjo Lietuvą ir sekė įvykiuose, džiaugėsi krepšininukų pasiekimais, dalyvavo lietuviškuose renginiuose, mėgo šokti, ypač Štrauso valsus, mylėjo gamtą, augino rožes ir pomidorus. Labai džiaugėsi savo abiem anūkais.

Netekties skausme liko: žmona Rita, sūnus Tomas su žmona Dana, anūkai Arnas ir Grantas, marčios mama Elena, marčios seserys Laima ir Teresė su šeima.

Lietuvoje liūdi seserys Genovaitė ir Dana su šeima, Judita ir Žydrūnas, pusseserės Zita ir Janina su šeimomis, svainis Romanas Butkus su žmona Stanislava, jų sūnų Valdo ir Gintaro šeimos, Andriaus su žmona Nijole šeima, daug draugų ir pažįstamų.

Atsisveikinimas su a. a. Vytautu įvyko D. Petkaus laidojimo namuose Lemonte balandžio 2 d. ir Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje balandžio 3 d.

Laidotuvės buvo privačios.

Nuoširdi mūsų padėka kunigui Antanui Saulaičiui, SJ, laidojimo namų direktoriui Donald Petkui už jautrų atsisveikinimą ir atidumą sunkią valandą bei visiems, dalyvavusiems atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Liūdinti žmona Rita ir sūnus Tomas su šeima

A † A MARGOT A. VAITKUS

Po negailestingos ligos, miela žmona, motina ir teta Margot, gimusi 1926 m. lapkričio 1 d. Nurningten, Vokietijoje, palikusi žemiškas kančias, iškeliavo Amžinybėn 2014 m. vasario 27 d.

Atvykusi į Ameriką su vyru Antanu ir sūnumi Vytautu, apsigyveno Cleveland, Ohio. Po kelių metų, Antano darbo reikalais persikėlė į San Jose, California.

Nuliūdę liko: Antanas ir dvi dukterys, gyvenančios San Jose; duklė Birutė su vyru Alexander ir dukrom Kirsten ir Marissa ir duklė Monika su dukra Ashley. Taip pat Antano brolvaičiai: Galina Morkūnienė iš Toronto, Gediminas Vaitkus iš Albuquerque, NM ir Algirdas Vaitkus su šeima iš Mission Viejo, CA.

A. a. Margot palaidota Oak Hill Memorial Park, San Jose, California, šalia sūnaus Vytauto.

Vaitkų šeima ir giminės

Naują knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatyta šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleista knyga „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė, VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel.: 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Balandžio 13 d., sekmadienį, Jaunimo centro moterų klubas** po šv. Mišių kviečia visus į klubo ruošiamus pusryčius Centro kavinėje. Tokiu būdu paremsite Centro veiklą.

■ **Sekmadienį, balandžio 13 d., nuo 11:30 val. r. iki 12:30 val. p. p.** New Yorko Apreiškimo parapijos salėje vyks margučių dažymo dirbtuvė. Užsiėmimus organizuoja Apreiškimo parapijos lietuvių veiklos komitetas ir Tautodailės institutas. Daugiau informacijos suteiks Pat Sidas: SID100@AOL.COM. Užsiėmimai vyks lietuvių ir anglų kalbomis. Medžiagos rankdarbiams bus išdalintos. Prašome dažymui atsivežti kietai virtų kiaušinių.

■ **Sekmadienį, balandžio 27 d., 12:30 val. p. p.,** Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje PLC Moterų renginių komitetas ruošia tradicines Atvelykio stalo vaišes. Jūsų laukia ilgiausias stalas skaniausių valgių, Vegas loterijos traukimas ir nepaprastas popchoro „Svajonė“ pasirodymas. Registracija tel. 630-257-8787.

■ **Kviečiame į New Yorko Maironio mokyklos Motinos dienos minėjimą,** kuris įvyks gegužės 4 d. 11:30 val. r. Mount Carmel parapijos salėje (Havemeyer Str. ir North 8th Str., Brooklyn, NY). Bilietus prašome įsigyti iš anksto mokykloje pas Nidą Angeliadis arba Apreiškimo parapijoje po Mišių pas Raimundą Šližį. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į Rasą Sprindys: director@nymaironiomokykla.org.

■ **Pasižymėkite savo kalendoriuose – gegužės 10 d.** Lietuvos šaulių sąjunga išsivijoje švęs įkūrimo 60-metį! 4 val. p. p. Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marguerite Parke) vyks šv. Mišios, o iškart po Mišių parapijos salėje bus iškilmingas minėjimas ir pokylis.

■ **Patikslinimas.** Balandžio 3 d. „Drauge“ paskelbtame R. Kubiliūtės straipsnyje apie konferenciją Yale universitete pirmame skyrelyje (3 psl.) sutrumpinimas SASS reiškia: Society for the Advancement of Scandinavian Study. Antrame skyrelyje minimos studentės iš Paryžiaus pavardė – Emilija Pundziūtė-Gallois.

www.draugas.org/kalendorius

LR garbės konsulas, Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos vadovas dr. Jonas Prunskis dalyvavo diskusijose su JAV Atstovų rūmų daugumos vadovu respublikonu Eric Cantor ir Kongreso atstovu Ed Whitfield apie Lietuvos saugumą, suskystintų dujų tiekimą į Lietuvą ir problemas, susijusias su „Obamacare“.

Dr. J. Prunskis (k.) ir Atstovų rūmų daugumos vadovas respublikonas Eric Cantor

TIK \$35
pirmiems metams

Naujas mėnesinis laikraštis skaitantiems angliškai

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PALAIMINTOJO JURGIO MATULAIČIO MISIJA

14911 127th St. Lemont, IL 60439
630-257-5613 • matulaitismission@gmail.com

PAMALDŲ TVARKA

Misijoje einamas ir apmąstomas kryžiaus kelias gavėnios **penktadieniais 7:40 val. r. ir 5 val. p. p.**

Balandžio 11 d. – 7 val. v. Bendruomeninės Susitaikinimo sakramento apeigos su asmenine išpažintimi.

Balandžio 13 d. – Verbų sekmadienį – šv. Mišios: **9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v.**

Balandžio 17 d. – Didįjį ketvirtadienį – 7 val. v. Paskutinės vakarienos Mišios

Balandžio 18 d. – Didįjį penktadienį – **5:30 val. p. p.** Kryžiaus kelias.

7 val. v. Kristaus kančios pamaldos.

Balandžio 19 d. – Didįjį šeštadienį – **8 val. v.** Velyknaktis, šv. Mišios bažnyčioje.

Balandžio 20 d. Velykų sekmadienį – **7 val. r.** Prisikėlimo Mišios bažnyčioje.

Procesija (vadovė ses. Laimutė). Giedos misijos choras (vad. Jūratė Grabliauskienė)

9:30 val. r. šv. Mišios bažnyčioje. Giedos vaikų choras „Vyturys“ (vad. Darius Polikaitis)

11:30 val. r. šv. Mišios bažnyčioje. Giedos kamerinis choras (vad. J. Grabliauskienė)

Varpeliai: Velyknaktį bei Velykų dieną atsineškite varpelius, kuriais pritaršime giesmėms „Garbė Dievui aukštybėse“ ir „Aleliuja“.

Švęskime Kristaus mirtį ir prisikėlimą

Pasirengimo, Šventosios savaitės ir Velykų tridienio pamaldų tvarka

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO PARAPIJOJE

(Marquette Park)

6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois

Balandžio 13 d., Palmių-Verbų sekmadienį

9:30 val. r. šv. Mišios (anglų k.)

11 val. r. – Įžengimas į Jeruzalę, Kristaus kančios šv. Mišios (lietuvių k.)

Balandžio 17 d., Didįjį ketvirtadienį

6 val. v. – Paskutinė Vakarienė, Eucharistijos įsteigimo šv. Mišios (lietuvių ir anglų k.)

Iki 10 val. v. – švč. Eucharistijos garbinimas – Adoracija

Balandžio 18 d., Didįjį penktadienį

6 val. v. – Kristaus kančia, Šventojo Kryžiaus pagerbimas ir šv. Komunija (lietuvių k.)

Balandžio 19 d., Didįjį šeštadienį – VELYKNAKTIS

6 val. v. – Velykų Nakties budėjimas, Prisikėlimo Vigilijos šv. Mišios (lietuvių ir anglų k.)

Velykinių valgių/krepšelių palaiminimas

Balandžio 20 d., Velykų sekmadienį

7 val. r. – Kristaus Prisikėlimo ryto apeigos su procesija ir šv. Mišios (lietuvių k.)

9 val. r. – šv. Mišios (anglų kalba)

11 val. r. – Kristaus Prisikėlimo dienos šv. Mišios (lietuvių k.)

JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius praneša apie pasikeitusias lankytojų priėmimo valandas. Socialinių reikalų skyrius priima lankytojus **sekmadieniais nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p.** Patarimai dėl socialinių paslaugų teikiami nemokamai. Norėdami susitarti dėl konsultacijų, skambinkite **tel. 630-757-8788** ir palikite žinutę. Dėl dokumentų notarizavimo – **tel. 708-269-3070.**

Socialinių reikalų skyrius įsikūręs Pasaulio lietuvių centre – kambarys S-4. Įėjimas prie sporto salės.